

มิตรไทย

ถึงมิตร

อรุณรุ่งแสงริ้วของปีใหม่
 สาคแสงส่องเส้นทางชัยในเบื้องหน้า
 กับหม่อมขลิบเข็มเค็มทองฟ้า
 เสริมแรงใจให้แกร่งกล้า... เพื่อฝ่าไป
 คำอวยพรปีใหม่จาก "ผู้อ่าน"

"ตำราฉายรูปเปลือยหากิน บริสุทธิ์ กว่าตำราจกอร์ปชั้น"
 พลตำรวจหญิง พจมาน แสงจันทร์ฉาย ตะวันออก 5 มค.2522

"เอาหรีดคำมาวางให้คุณพิชัย ที่ไปญาติกับเวียคนาม เขมร แล้วตอนนี้เกรียงศักดิ์เขาทำ พวกพ่อแม่ไม่สั่งสอน
 ไม่เอาพวงหรีดคำไปวาง เห็นก็เห็นชอบควย แบบนี้ละกลัวเขาหงอ"
 มรว.เสนีย์ ปราโมช สยามนิกร 2 มค.2522

"ถ้าเขื่อนบ้านเมืองมีเสถียรภาพ ประชาชนอยู่ที่กินดี ข้าราชการไม่เบียดเบียนประชาชน สุขภาพจิตมันก็จะดี..
 นายแพทย์อาคม สรสุชาติ มาตุภูมิ 17 พย.2521

"ประชาชน 45 ล้านคน เราจะขจัดคนที่ เป็นคอมมิวนิสต์ 2-3 คน มันไม่มีปัญหาอะไรไม่ใช่หรือน้อง..
 นายสมพงษ์ ศรียะพันธ์ นายอำเภออรอนพิบูลย์ อาทิตย์รายวัน 1 ธค.2521

"...คนที่ทำคิ้วลู่ไว้อย่างนุ่ม อย่าง รตอ.ชาตรี โดยย้ายไปภูจินารายณ์....ทุกคนมีความไม่สบายใจ โคนย้ายโดยที่
 ผู้บังคับบัญชาไม่ใคร่สั่งย้าย ย้ายไปจายยาโดยไม่รู้เรื่อง..
 รตอ.เฉลิม อุยบารุง อตีสถาวรวัตรแผนก 4 กองปราบปรามฯ ไทยนิกร 15 มค.2522

จากมิตร

15 มกราคม 2522

อ่านข่าว:

เรื่อง 'ปฏิวัติในกัมพูชา'

ทัศนะมิตร:

ทุกладыา

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	3	เลือกตั้ง	8
การสู้รบ	5	ล้อมวลชน	16
ในวงการบริหาร	7	อาชญากรรม	11
เศรษฐกิจ	12	ทั่วไป	10
แรงงาน	14	สิทธิมนุษยชน	9
การศึกษา	15	ทัศนะมิตร	17

เรียนบก.มิตรไทย

ผมได้อ่านความเห็นแย้งเรื่อง "ความสัมพันธ์ในชาติ" ในมิตรไทย ฉบับที่ 13 (ซึ่งไม่ทราบว่าใครเขียน) แล้ว ใครที่แจงบางประเด็นที่ผู้เขียนแย้งอาจเข้าใจข้อเขียนของผมคลาดเคลื่อนไป

1. ผู้เขียนแย้งกล่าวว่า "ความสัมพันธ์ในชาติเป็นเรื่องรอง บทความของคุณสมชาติ..อาจทำให้เข้าใจว่า ความสัมพันธ์ในชาติเป็นจุดหมายสำคัญสูงสุดของประชาชนไทย" ผมไม่เคยมีเจตนาอ้างว่าความเห็นหรือจุดหมายสำคัญสูงสุดของประชาชนไทย ผมกลับเชื่อว่าประชาชนไทยมีหลายกลุ่มหลายพวก หลายความคิด บทความของผมอาศัยประกาศของผู้นำรัฐบาลและฝ่ายคอมมิวนิสต์เกี่ยวกับความสัมพันธ์และพยายามแสดงความเห็นส่วนตัวว่าค่าประกาศดังกล่าวสมจริงแค่ไหน ผู้เขียนแย้งทางหากที่กล่าวถึงความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ว่ากันว่าประชาชนส่วนใหญ่(ที่ไม่ใช่ชนชั้นปกครองหรือพวกจักรพรรดินิยม) มีความต้องการเหมือนกันหมด

2. การที่เราเห็นความสัมพันธ์ในชาติ ไม่จำเป็นต้องหมายความว่าผู้ถูกเอารัดเอาเปรียบต้องสัมพันธ์กับผู้เอารัดเอาเปรียบ ผู้เขียนแย้งกล่าวว่า "เมื่อโจรคนหนึ่ง ไปปล้นคนอื่นกินและถือว่าเป็นสิทธิ์ของเขา และไปขโมยของของชาวบ้านได้ เพราะชาวบ้านยอมไม่เข้าไปขัดขวาง เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับโจร" ปัญหาทางการเมืองไม่ว่าจะตรงกับอุปมาอุปไมยนี้เสียทุกคนคงเห็นควายจะของมีการขจัดความยุติธรรมจากสังคม (และการที่จะทำเช่นนี้ใคร่ของอาศัยการที่มีอำนาจสัมพันธ์กับผู้ไม่มีอำนาจควาย) แต่ปัญหาของความคิดทางการเมืองคือการที่ทางคนทางคิดไม่เหมือนกันว่าอะไรคือเป้าหมายสำคัญในชีวิต คือไม่เหมือนกันว่าเราควรระงับการเสียเปรียบแค่ไหนเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายอื่น ๆ ที่เราต้องการ (เช่นการมีชีวิตที่รุดพ้นจากหายนะจากสงครามกลางเมือง หรือการพยายามเพิ่มความเจริญทางวัตถุ ซึ่งอาจทำให้เสียความเสมอภาคในคานอื่น ๆ ฯลฯ) คิดไม่เหมือนกันว่าอะไรคือการเอาเปรียบอะไรคือการตอบแทนที่ชอบธรรม

การที่ผมเชื่อว่าคนเราย่อมมีความคิดเห็นและทัศนะแตกต่างกันอย่างชอบธรรม (โดยผมไม่ได้คิดว่าคนที่มีความคิดเห็นแตกต่างไปจากผมจะต้องเป็นคนที่ถูกหลอกลวงหรือคิดจากผลประโยชน์ของเขา) ทำให้ผมเน้นการเคารพความคิดเห็นของคนอื่น ผู้เขียนแย้งอาจถือว่าผมมีอคติที่คิดเช่นนี้ จึงได้เขียนมาเช่นนั้น แต่การที่ผู้เขียนแย้งตีความถ้อยคำของผมในทางที่ผิด น่าจะหมายถึงการขาดความเคารพในความคิดของผม ไม่พยายามเข้าใจสิ่งที่ผมเขียนอย่างใจเป็นธรรม มิฉะนั้นก็แปลว่าผมเขียนไม่ชัดเจน ถ้าคนที่คิดอย่างผมมีอำนาจ ผู้เขียนแย้งจะมีสิทธิเขียนแย้งเสมอ แต่ถ้าผู้เขียนแย้งมีอำนาจในประเทศ คุณอย่างผมจะมีสิทธิสักแค่ไหน ผู้เขียนแย้งอาจเห็นว่า ผู้เขียนแย้งอาจเห็นว่า ความสัมพันธ์ในชาติเป็น "ความพหุชน" ที่เลื่อนลอย ผมเองไม่เคยถือว่าความสัมพันธ์ในชาติเป็นเรื่องสำคัญในตัวเอง ผมเห็นว่าเป้าหมายสำคัญอันหนึ่งน่าจะเป็นการหลีกเลี่ยงการเสียเลือกเนื้อ แม้แต่คนที่เรารู้สึกว่าเสียเปรียบทางเศรษฐกิจและการเมืองอย่างมาก อาจไม่ต้องการเสียชีวิตในสงครามการเมืองที่รบกันเพื่อสร้างสังคมที่ยุติธรรมมากขึ้น เราจึงน่าจะหาวิธีที่จะทำให้มีการแก้ปัญหาของสังคมได้โดยไม่ต้องเสียเลือกเนื้อ การสัมพันธ์ในชาติเพียงเพื่อสิ่งนี้ จึงเป็นความจำเป็นอย่างสูงควาย มิฉะนั้นก็จะเกิดการเอารัดเอาเปรียบกันระหว่างผู้ที่ควบคุมกำลังอาวุธกับผู้ไร้อาวุธ การเลิกกระทำที่พยายามแสวงหาความสัมพันธ์ในระบอบนี้เนื่องจากหมกดำลใจ หรือเนื่องจากไม่ยอมสัมพันธ์กับคนที่คิดไม่เหมือนตน น่าจะทำให้สถานการณ์ที่น่าเศร้าสลดเกิดขึ้นเร็วขึ้น เรามีสิทธิเพียงไรที่จะเชื่อว่าความคิดของเราถูกต้องเสมอ

นับถือ
สมชาติ สันติสุข

กองบก.มิตรไทย ขออภัยต่อผู้อ่านและผู้เขียนแย้งรวมทั้งคุณสมชาติด้วย ที่มีโคลงนามผู้เขียน ซึ่งผู้เขียนแย้งใช้นามว่า "เม็ททราย"

คำย่อ

- บกค. -ผู้กองการร้ายคอมมิวนิสต์
- พคท. -พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย
- ทปท. -กองทัพปลดแอกประชาชนไทย
- สพท. -วิทยุเสียงประชาชนไทย
- สปท. -สำนักข่าวประชาชนตุลาคม
- กอ.รมน. -กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
- หมายเหตุ -ไทยนิกร มาจาก นิตยสารรายสัปดาห์ชาวไทยนิกร
- IHT -International Herald Tribune
- FEER -Far Eastern Economic Review
- SWB -Summary of World Broadcasts ของ BBC

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ยกที่ 2 ของการปฏิวัติกัมพูชา

การตายของมัลคอล์ม คอลลีเวล วิทยุพนมเปญออกอากาศเมื่อวันที่ 25 ธ.ค.21 (ตีพิมพ์ใน SWB 30 ธ.ค.21) กล่าวถึงการตายของ นายมัลคอล์ม คอลลีเวล อาจารย์ของมหาวิทยาลัยลอนดอน ว่า ในระหว่างการเยือนกัมพูชาโดยเป็นแขกของรัฐบาลนั้น ได้มีคนร้ายบุกเข้ายิงนายมัลคอล์มที่บ้านพักบริเวณในพนมเปญเมื่อเวลาประมาณ 00.30 น. ของวันที่ 23 ธ.ค.21 นายมัลคอล์มเป็นผู้หนึ่งที่เห็นด้วยกับการปฏิวัติของกัมพูชา(เมื่อพ.ศ.2518) และโค่นล้มจอร์จคานฮาลายอย่างซึ่งโค่นล้มสำเร็จในการสนับสนุนการต่อสู้ของประชาชนกัมพูชา วิทยุกล่าวต่อไปว่า ฆาตกรรมครั้งนี้เกิดขึ้นโดยศัตรูของการปฏิวัติกัมพูชา

นายเอียง ซารี รองนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า เป็นการสังหารทางการเมือง เพื่อหวังทำลายชื่อเสียงของกัมพูชา(The Guardian 27 ธ.ค.21)

วิทยุสถานออกอากาศเมื่อวันที่ 26 ธ.ค.21 (ตีพิมพ์ใน SWB 30 ธ.ค.21) ว่าการตายของนายมัลคอล์ม แสดงให้เห็นว่ากัมพูชาไม่สามารถให้ความคุ้มครองที่เป็นมิตรของประเทศได้ ส่วนหนังสือพิมพ์ The Nation Review 27 ธ.ค.21 (ตีพิมพ์ใน SWB 30 ธ.ค.21) กล่าวว่า อาจเป็นไปได้ว่า นายมัลคอล์มถูกฆาตกรรมโดยรัฐบาลกัมพูชาเอง เนื่องจากเขาอยู่มากเกินไป

พล พท กล่าวเป็นนัย ข้าราชการจากกรุงเทพฯ ที่พิมพ์ใน The Guardian (6 ม.ค.22) ว่า นายพล พท นายกรัฐมนตรีกัมพูชา กล่าวเป็นนัย ๆ เมื่อวันที่ 5 ม.ค.22 ว่า เขาอาจจะทิ้งเมืองหลวง เพื่อทำสงครามแบบกองโจรในป่า ในการต่อสู้กับพวกกบฏเวียตนามและกัมพูชา ซึ่งมีรายงานในขณะนั้นว่าโค่นล้ม 10 ใน 19 จังหวัดทั้งหมดของกัมพูชาแล้ว

โค่นล้มเบื้องหลังแนวร่วมแห่งชาติกัมพูชา พวกกบฏเวียตนามและกัมพูชาที่นาย พล พท อ้างถึง คือแนวร่วมแห่งชาติกัมพูชา ซึ่งพลตรีชนะ สมทวนิช เขียนบทความลงใน สยามนิกร(26 ธ.ค.21) ว่า ตามข่าวของสำนักข่าวจีนจากปักกิ่ง แนวร่วมแห่งชาติกัมพูชาที่แท้จริงเป็นองค์การหุ่นที่ฝ่ายเวียดจั้งขึ้น และมีคนดูงานเป็นผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้เป็นการจัดตั้งขึ้นภายหลังที่เวียดโค่นล้มราชันย์สงครามครั้งแรก เพื่อจะบีบให้กัมพูชาเข้าร่วมอยู่ในสหพันธ์อินโดจีนภายใต้บังคับของเวียด

นายซัมซาน เอกอัครราชทูตกัมพูชาประจำลาว เบิกเผยกับพลตรีชนะว่า แนวร่วมแห่งชาติกัมพูชาเป็นการจัดตั้งในดินแดนเวียด โดยให้สิ่งเกตุจากภาพที่อ่านอยู่น่าออกโฆษณา จะเห็นว่าคนในภาพแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีขาว ผิดกับชาวเขมรที่ใส่เสื้อผ้าสีๆ แมแต่รูปนายเอง สัมริน ที่อ้างตัวเป็นประธานแนวร่วมก็ใส่เสื้อผ้าสีขาว นายซัมซานยืนยันว่า คณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์เขมรไม่เคยมีคนชื่อ เอง สัมริน เป็นสมาชิก

นายเหงียน คุย ตรินห์ รองนายกรัฐมนตรี ได้กล่าวปฏิเสธขณะที่เดินทางแวะไทยเมื่อวันที่ 3 ธ.ค. ศกนี้ เรื่องเวียดจั้งแนวร่วมแห่งชาติกัมพูชา (วิทยุแห่งประเทศไทย 14 ธ.ค.21 ตีพิมพ์ใน SWB 15 ธ.ค.21) โดยกล่าวว่า ประชาชนกัมพูชาซึ่งคัดค้านรัฐบาลพล พท จั้งขึ้น แล้วโค่นล้มนโยบายที่จะเป็นมิตรกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งคางกับนโยบายของรัฐบาลพล พท ทำให้เวียดสนับสนุนแนวร่วมแห่งชาตินี้ นอกจากนั้น นายเหงียน คุย ตรินห์ ยังกล่าวอีกว่า ความปรารถนาของเวียดคือการปกป้องดินแดนของตนไม่โค่นล้มจะยึดดินแดนกัมพูชาเลย ถ้าเวียดประสงค์จะครองกัมพูชาจริง ๆ แล้ว ก็คงยึดพนมเปญภายใน 24 ชั่วโมง

นายริชาร์ด เน็นส์ เขียนบทความกรณีที่ต้องคัดการอาเซียนกำลังใช้วิธีทางการทูตการบุกของเวียดนามในกัมพูชา ใน FEER 22 ธ.ค.21 ว่า นายลี กวน ยู นายกรัฐมนตรี สิงคโปร์เดินทางมาหารือกับพลเอกเกรียงศักดิ์เมื่อวันที่ 11 ธ.ค.21 นายเน็นส์ เขียนว่า แทบไม่คงสงสัยเลยว่านายลี เห็นว่าแนวร่วมแห่งชาติกัมพูชาเป็นเครื่องมือของเวียดและโซเวียตในการขยายอิทธิพลในภูมิภาคนี้ การสนับสนุนแนวร่วมแห่งชาติกัมพูชาของเวียดเป็นการลดความมั่นคงของนายฟาม วัน ทง นายกรัฐมนตรีที่ไว้กับผู้นำอาเซียนเมื่อเดือนกันยายน 2521 ที่จะหยุดสนับสนุนการบุกรุกทำลายในภูมิภาคนี้ ผู้ร่วมประชุมกับนายกรัฐมนตรีทั้งสองเบิกเผยว่า สิงคโปร์อยากเห็นไทยรับภาระในการเป็นผู้นำอาเซียน ส่วนสาระสำคัญในการประชุมคือ การสนับสนุนการก่อการร้ายในกัมพูชาโดยเวียด และเรื่องผู้ลี้ภัยเวียดในอาเซียน นอกจากนี้ยังเกิดความวิตกกังวลอีกเรื่องหนึ่งคือ หากรัฐบาลพลพท พายแพ อาจนำไปสู่คลื่นลูกใหม่่อันคือผู้ลี้ภัยกัมพูชา ซึ่งคงก่อให้เกิดความหนักใจ ในปัญหาชายแดนไทย-กัมพูชา

เมื่อเชงเฉินใหม่ถูกจับขึ้นกลางกรุงพนมเปญ นสพ. The Guardian (8 ม.ค.22) รายงานข่าวจากวิทยุสถานออกอากาศว่า กองกำลังแนวร่วมแห่งชาติกัมพูชา โค่นล้มกบฏเวียดสำเร็จเมื่อเวลาท้องถิ่น 12.30 น. ของวันอาทิตย์ที่ 7 ม.ค.22 สำนักข่าว วาท ของโซเวียตกล่าวว่า การยึดครองพนมเปญนี้เป็นชัยชนะของประชาชนกัมพูชา และประชาชนนับล้านทุกมุมโลก แสดงความยินดีกับการที่รัฐบาลพล พท ถูกโค่นลง

สำนักข่าว จีนใหม่ (ตีพิมพ์ใน SWB 10 ม.ค.22) รายงานว่า นายเต็ง เตียว บิง รองนายกรัฐมนตรีจีน กล่าวประณามเวียดที่รุกรานกัมพูชา พร้อมทั้งกล่าวสนับสนุนประชาชนกัมพูชาในการต่อต้านการรุกรานของเวียดจนกว่าจะได้ชัยชนะในที่สุด นายเต็งปฏิเสธการสังหารจีนไปชว

เจ้าสีหนุ กล่าวในการให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนเป็นเวลาหกชั่วโมง (สำนักข่าวซินหัว ทวีตพีใน SWB 9 มค.22) ว่า ประชาชนกัมพูชาจะไม่ยอมแพ้ และจะต่อสู้กับบูรณาการไปจนถึงที่สุด เจ้าสีหนุกล่าวหาโซเวียตว่าเกี่ยวข้องในการเตรียมการและริเริ่มการบูรณาการครั้งนี้ ประเทศกัมพูชาสมควรจะถูกขับไล่ออกจากขบวนการไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ทอมมาเจ้าสีหนุได้เดินทางไปนิวยอร์ก เพื่อเสนอขอกล่าวหาองค์คณะมนตรีความมั่นคง องค์การสหประชาชาติ

วิทยุ BBC WORLD SERVICE ออกอากาศเมื่อวันที่ 12 มค.22 ว่า การอภิปรายในคณะมนตรีความมั่นคงยังคงดำเนินอยู่ จีนได้ประณามเวียดนามและ เสนอญัตติที่คณะมนตรีความมั่นคงขอให้กองทหารต่างชาติถอนออกจากกัมพูชา

วิทยุเสียงประชาชนกัมพูชา ออกอากาศเมื่อวันที่ 8 มค.22 (ตีพิมพ์ใน SWB 9 มค.22) ว่า การปลดปล่อยพนมเปญและทุกจังหวัดของกัมพูชาในวันที่ 7 มค.22 เป็นชัยชนะอันยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์กัมพูชา ประชาชนกัมพูชาได้หลั่งพสกนิกรที่โครายทหารผู้สืบทอดโลกเคยมีมา นอกจากนี้สำนักแถลงข่าวของแนวร่วมแห่งชาติกัมพูชา ได้ประกาศว่า มีการจัดตั้งสภาประชาชน เพื่อปกครองประเทศต่อไป ทอมมาในวันที่ 8 มค.22 วิทยุของรัฐบาลกัมพูชาใหม่ ได้ประกาศรายชื่อบุคคลทั้ง 8 คน (ตีพิมพ์ใน SWB 10 มค.2522) โดยนิยามเอง สัมริน เป็นประธานสภาปฏิวัติประชาชน ทอมมา นายเฮง สัมริน ได้ส่งสาส์นไปยังประธานคณะมนตรีความมั่นคงองค์การสหประชาชาติ โดยกล่าวว่า การที่คณะมนตรีความมั่นคงขององค์การสหประชาชาติจะรับฟังตัวแทนของนายพล พท นั้น ถือเป็นการก้าวกายกิจการภายในของกัมพูชา และละเมิดหลักการสำคัญของกฎบัตรสหประชาชาติ

อาเซียนประชุมฉุกเฉิน วิทยุแห่งประเทศไทย ออกอากาศเมื่อวันที่ 8 มค.22 (ตีพิมพ์ใน SWB 10 มค.22) กล่าวว่า ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศไทยได้ออกเดินทางไปกรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 8 มค.22 เพื่อเข้าร่วมการประชุมฉุกเฉินของเจ้าหน้าที่ชั้นสูงของอาเซียน

ขณะเดียวกันนายแทน ไม เอกอัครราชทูตกัมพูชาประจำอินโดนีเซีย ได้ให้สัมภาษณ์สำนักข่าวอินทรา และนิตยสารรายสัปดาห์ เหมโป (ตีพิมพ์ใน SWB 10 มค.22) ว่า สมาชิกอาเซียนไม่ควรกลัวว่ากัมพูชาจะสนับสนุนการก่อการร้ายในอาเซียน สิ่งที่กัมพูชาทำในกัมพูชาไม่ใช่การบ่อนทำลาย เพียงแต่สนับสนุนการต่อสู้ของประชาชนกัมพูชา กัมพูชาเพียงแต่ช่วยนำ "สภาพปกติ" มาสู่กัมพูชาอีกครั้งหนึ่ง สำนักข่าวซินหัว (ตีพิมพ์ใน SWB 9 มค.22) รายงานว่าหนังสือพิมพ์ในประเทศอาเซียน หลายฉบับประณามกัมพูชาในการบูรณาการอย่างเถื่อน ในกัมพูชาและชี้ถึงความจำเป็นสำหรับประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนอาเซียนที่จะจับตามองและรวมมือกันอย่างแข็งขันต่อการขยายอิทธิพลของกัมพูชา

เกรียงศักดิ์กล่าวถึงสถานการณ์ ในกัมพูชา วิทยุแห่งประเทศไทย ออกอากาศเมื่อวันที่ 8 มค.22 (ตีพิมพ์ใน SWB 10 มค.22) ว่า พลเอกเกรียงศักดิ์ นายกรัฐมนตรี ให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนเมื่อวันที่ 8 มค.22 เกี่ยวกับสถานการณ์กัมพูชาว่า ประชาชนไทยจะคงเชื่อมั่นในรัฐบาล ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในกัมพูชาจะไม่กระทบกระเทือนความมั่นคงของไทย รัฐบาลพร้อมที่จะตัดสินใจและทำการตามผลประโยชน์ของมั่นคงของชาติ ประชาชนไม่ควรตื่นตระหนก เพราะการต่อสู้ยังอยู่ห่างจากชายแดนไทย รัฐบาลได้เฝ้าจับตามองสถานการณ์อย่างใกล้ชิด และพร้อมที่จะสามารถปฏิบัติภารกิจที่หากมีสิ่งใดเกิดขึ้น

นสพ. The Guardian (12 มค.22) ที่พิมพ์ข่าวรอยเตอร์และเอพี จากกรุงเทพฯ ว่า นายเอียง ชารี อดีตรองนายกรัฐมนตรี กัมพูชา บินไปถึงฮ่องกงแล้ว หลังจากการช่วยเหลือให้ออกจากกัมพูชาโดยเครื่องบินเสลิกอปเตอร์ของไทย วิทยุบีบีซี ออกอากาศในวันเดียวกันนี้ว่า นายเอียง ชารี เดินทางไปถึงบังกีงเรียบร้อยแล้ว แหล่งข่าวที่ไม่ยืนยันกล่าวว่า นายพล พท อาจถูกฆาตกรรมแล้ว ส่วนนายเชียว สัมพันธ์ อดีตประธานาธิบดี มีรายงานว่าโค่นออกนอกประเทศแล้ว ชารอยเตอร์ กล่าวอีกว่า รัฐบาลใหม่ภายใต้การสนับสนุนของกัมพูชา ได้เปลี่ยนชื่อจาก "กัมพูชาประชาธิปไตย" เป็น "สาธารณรัฐประชาชนกัมพูชา"

นายไทยเยือนลาว พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมนันท์ นายกรัฐมนตรี เลื่อนการเดินทางจากการไปเยือนลาว จากวันที่ 20-23 ธค.21 ออกไปโดยให้เหตุผลว่า ศึกษากฎหมายสำคัญที่จะเข้าสู่การพิจารณาของสภา คือกฎหมายเลือกตั้ง และกฎหมายพรรคการเมือง มิใช่เป็นการประท้วงเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีการยิง เรือรบ.ของไทยแคอย่างใด (ดูรายละเอียดจากข่าวการสรุป ในฉบับนี้)

ทอมมาวิทยุเวียงจันทน์ออกอากาศเมื่อวันที่ 4 มค.22 ว่า พลเอกเกรียงศักดิ์ได้เดินทางเข้าเยี่ยมคารวะเจ้าสุภานุวงศ์ ประธานาธิบดี และเขาพนม นายกรัฐมนตรี พนมวิหาร นายกรัฐมนตรีลาว พลเอกเกรียงศักดิ์กล่าวว่า การเยือนครั้งนี้เป็นไปอย่างจริงใจ โดยหวังจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ระหวางไทยกับลาวซึ่ง เสมือนพี่น้อง ประเทศทั้งสองควรล้มเลิกการฉ้อฉลมาตั้งแต่หลายในอดีตที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดซึ่งกันและกัน

นายกรัฐมนตรีไทยและคณะเดินทางไปเยือนลาวอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 4-6 มค.22 และในระหว่างวันที่ 16-21 มค.22 พลเอกเกรียงศักดิ์จะเดินทางไปเยือนประเทศญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการ

การสู้รบ

การปะทะที่ลำน้ำโขง วิทยุแห่งประเทศไทยออกอากาศเมื่อวันที่ 16 ธ.ค. 21 (ตีพิมพ์ใน SWB 19 ธ.ค. 21) ว่า การปะทะกันเมื่อวันที่ 13 ธ.ค. 21 ซึ่งนายชำนาญ พงษ์ บวก, ทนงคายน กล่าวไว้ว่า เรือลาดตระเวนไทยถูกระดมยิงโดยกองทหารลาวที่บานกลวย และจมลงห่างจากที่ตกยิงประมาณครึ่งกม. ค่าเสียหายประมาณสองล้านบาท ฝ่ายไทยยิงโต้ตอบในลักษณะป้องกันตนเอง และเพื่อบำรุงขวัญประชาชนบนฝั่งของเรา ในวันที่เดียวกันนั้นเองได้มีการระดมยิงจากฝั่งตรงข้ามบ้านท่าผือ ซึ่งอยู่ห่างอ.บึงกาฬ ไปทางใต้ประมาณ 25 กม. กระสุนถูกหลังคามานเรือนหลายหลัง แต่ไม่มีผู้ใดได้รับบาดเจ็บ

วิทยุแห่งประเทศไทย ออกอากาศเมื่อวันที่ 15 ธ.ค. 21 (ตีพิมพ์ใน SWB 18 ธ.ค. 21) กล่าวถึงค่าตกลงต่อสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุดว่า ในวันที่ 14 ธ.ค. 21 เรือโจรสลัดของกองทัพเรือประจำหน่วยปฏิบัติการลำน้ำโขง ถูกระดมยิงอย่างหนัก จากฝ่ายลาวขณะลาดตระเวนตามลำแม่น้ำโขงในน่านน้ำไทย เหตุเกิดประมาณ 5 กม. ทางเหนือของอ.มุกดาหาร จ.นครพนม เรือดังกล่าวกล่าวได้ว่าได้รับความเสียหายและแล่นเกยที่บนสันทรายกลางแม่น้ำโขง ครั้นเวลาประมาณ 17.50 น. มีเรือลาวสองลำมาลากเรือไทยไปฝั่งลาว ยังไม่ทราบวาลูกเรือทั้งสามคนของไทยจะเป็นอย่างไร กองบัญชาการทหารสูงสุดจะพยายามนำเรือและลูกเรือกลับมาให้เร็วที่สุด

ในเรื่องนี้พลเอกเกรียงศักดิ์ กล่าวว่า อาจเกิดขึ้นโดยมือที่สาม โดยที่รัฐบาลลาวไม่มีส่วนรู้เห็น (Bangkok Post 16 ธ.ค. 21 ตีพิมพ์ใน SWB 18 ธ.ค. 21)

ในวันที่ 15 ธ.ค. 21 รัฐบาลไทยมีคำสั่งให้ระงับการขนย้ายข่าวสารหลายพันกระสอบ ที่จะส่งให้ลาว รวมทั้งนมกระป๋องและเกลือและน้ำตาล (The Nation Review 17 ธ.ค. 21 ตีพิมพ์ใน SWB 18 ธ.ค. 21)

ในเรื่องนี้วิทยุเวียงจันทน์ ออกอากาศเมื่อวันที่ 19 ธ.ค. 21 (ตีพิมพ์ใน SWB 20 ธ.ค. 21) กล่าวถึงการให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนของเจ้าหน้าที่การต่างประเทศลาวในเวียงจันทน์ ว่า

(1) ในวันที่ 13 ธ.ค. 21 เวลาประมาณ 15.15 น. เรือของหน่วยปฏิบัติการลำน้ำโขงของไทย 2 ลำ ไล่ล่าลำน้ำลำน้ำลาวในลักษณะขั้วๆ ทั้งยังระดมยิงหน่วยป้องกันยามฝั่งลาวใกล้หมู่บ้านสองแห่งคือ บ้านกลวย และบ้านตาสิงห์ ซึ่งอยู่ตรงกันข้ามกับอ.บึงกาฬของไทย ฝ่ายลาวยิงโต้ตอบเป็นผลให้เรือไทยลำหนึ่งจมลงในที่ที่เกิดเหตุ ในขณะที่อีกลำหนึ่งยิงมายังฝั่งลาว ก่อนที่จะลาถอยกลับฝั่งไทย ในเวลาเดียวกันเครื่องบิน ที-28 ของไทย สองลำบินมาทิ้งระเบิดหมู่บ้านลาว ทำให้เกิดเพลิงไหม้บ้านเรือนและยุ้งเก็บข้าว

(2) ในวันที่ 14 ธ.ค. 21 เวลา 15.15 น. เรือคิกอ่าวไทยพร้อมด้วยลูกเรือมีอาวุธครบ 4 คน แล่นเข้าสู่น่านน้ำลาวในเขตบ้านนาแก จ.สุวรรณเขต ในครั้งที่สองที่แล่นกลับเข้ามาทางจากฝั่งลาวประมาณรอยเมทรีนเอง ไครระดมยิงบ้านเรือนฝั่งลาวหลายระลอก หน่วยป้องกันยามฝั่งลาวถูกบังคับให้ยิงโต้ตอบ เป็นผลให้เรือไทยจมและทหารบนเรือไทยถึงแก่ความตายทั้งสิ้น ในจำนวนนี้สองคนตกลงน้ำ ในขณะเดียวกันฝ่ายไทยได้ส่งเรือรบสามลำ มาช่วยทหารของกองอาสา รวมทั้งระดมยิงมาทางฝั่งลาว ในวันที่เดียวกันเวลา 17.15 น. เครื่องบิน ซี-47 ของไทยโคบินลวงลำานพาลาว บริเวณจ.สุวรรณเขต และระดมยิงจรวดหลายลูกลงมายังประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น รวมทั้งเครื่องบิน ที-28 ของไทยก็เข้าปฏิบัติการควย อยางไรก็ตามฝ่ายลาวมิได้ปฏิบัติการโต้ตอบ เพื่อป้องกันมิให้สถานการณ์เลวลง

เนื่องในโอกาสครบรอบ 36 ปี ของพท. เนื่องในวันที่ 1 ธันวาคม 2521 เป็นวันครบรอบ 36 ปีของการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย วิทยุสพท. โค้ออกอากาศบทความชื่อ "พรรคของเราจากชัยชนะไปสู่ชัยชนะ" ในวันที่ 30 พ.ย. 21 (ตีพิมพ์ใน SWB 6 ธ.ค. 21) ว่า ในช่วง 36 ปีที่ผ่านมา สถานการณ์บ้านเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อำนาจปฏิวัติกำลังเสื่อมลงและมุ่งไปสู่เคราะห์กรรมอย่างสิ้นหวัง ขณะเดียวกันกำลังปฏิวัติโคกกาพนาและเค็มโตอย่างกว้างขวางและแข็งแกร่ง การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ย่อมเป็นผลมาจากกาการจัดตั้งและความเจริญเติบโตของพท.

จากบทเรียนที่เร้าเร้ากันมาด้วยเลือดเนื้อและชีวิต ทำให้พท. ประจักษ์ว่า การปฏิวัติโดยแนวทางสันติหรือทางสภาผู้แทนฯ ไม่สามารถนำไปสู่ชัยชนะต่อศัตรูที่ปกครองประเทศอยู่อย่างโหดร้ายทารุณภายใต้ระบบเผด็จการฟาสซิสต์ได้ พท. จึงได้เลือกการต่อสู้ด้วยอาวุธ เพื่อยึดอำนาจการเมือง จัดตั้งฐานที่มั่นในชนบทล้อมรอบเมือง และในที่สุด เข้ายึดเมือง เหตุการณ์ในระยะเวลา 13 ปีหลังที่ย่านมา โคพิสูจนแล้ววาทนาการต่อสู้ด้วยอาวุธเป็นทางเลือกอันเดียวที่ถูกมอง ในการแก้ปัญหาเอกราชของชาติและประชาธิปไตยของมวลชน

รัฐบาล เกรียงศักดิ์ โกลีครอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนและสื่อมวลชน หากการแก้ไขพระราชบัญญัติคอมมิวนิสต์ ก็เพื่อเพิ่มอำนาจอย่างไม่มีขอบเขตแก่กลุ่มทุนในการกดขี่ประชาชน พยายามทุกวิถีทางที่จะใส่ร้ายป้ายสี หวังทำลายเกียรติภูมิ หวังยับยั้งผลสะท้อนจากพท. โดยอาศัยความช่วยเหลือจากกลุ่มสิทธิชนโอกาส ระบายในการปฏิบัติเพื่อปราบปรามคอมมิวนิสต์สูงชันทุกปี ซึ่งในปีปัจจุบันงบประมาณในการปราบปรามคอมมิวนิสต์มียอดสูงถึงหนึ่งหมื่นล้านบาท แต่ผลกลับเป็นในทางตรงกันข้าม คอมมิวนิสต์กลับขยายตัวแข็งแกร่งขึ้น นี่ย่อมแสดงถึงความล้มเหลวของการรณรงค์เพื่อปราบปรามคอมมิวนิสต์

ในการที่จะได้มาซึ่งเอกราชและประชาธิปไตยอย่างแท้จริงในเร็ววันขึ้น ประชาชนทั่วประเทศจักต้องสามัคคีกัน จักตั้งแนวร่วมปฏิวัติ มุ่งหน้าไปอย่างไม่หวั่นเกรงในการต่อสู้ทุกรูปแบบ เพื่อล้มรัฐบาลปฏิกริยาผู้ทรยศ จักการกับอิทธิพลจักรวรรดินิยมอเมริกา ชัยชนะจะเป็นของประชาชนอย่างแน่นอน

ในการแถลงถึงกล่าว วิทวัสพ. ได้ประกาศยืนยันคัดค้านลัทธิของความเป็นเจ้าวระหว่างสองอภิมหาอำนาจ โดยกล่าวว่า พทท. ได้เข้าร่วมกับพรรคและองค์การมาร์กซิสต์ที่แท้จริงอันประกอบด้วยชนชั้นกรรมาชีพและประชาชนทั่วโลกในการต่อสู้กับลัทธิจักรวรรดินิยมของสองอภิมหาอำนาจ และลัทธิแก๊งนำโดยกลุ่มประเทศโซเวียต ตลอดจนพวกปฏิกริยาในหลายประเทศ

วิทวัสพ. ออกอากาศเมื่อวันที่ 29 ธค.21 (ตีพิมพ์ใน SWB 6 มค.22) ว่า ปี 2521 เป็นปีแห่งการขยายความขัดแย้งและการแข่งกันระหว่างสองมหาอำนาจ นับตั้งแต่สหภาพโซเวียตได้เริ่มทำการรุกราน โอบล้อมยุโรป เวทีแห่งการแข่งกันอย่างรุนแรงระหว่างสองมหาอำนาจย้ายไปสู่แอฟริกา ตะวันออกกลาง ทะเลแดง และอ่าวเปอร์เซีย" สหภาพโซเวียตได้พยายามก่อการปฏิวัติรัฐประหารในหลายประเทศยกตัวอย่างเช่น การวางแผนปฏิวัติของทหารในอาฟกานิสถาน เพื่อทำให้ฐานในเอเชียตะวันออกเฉียง และเพื่อเตรียมการยึดครองเส้นทางไปสู่มหาสมุทรอินเดีย

ขณะเดียวกันในทวีปอาหรับ "ชัยชนะของประชาชนจีน" วิทวัสพ. ออกอากาศเมื่อวันที่ 18 ธค.21(ตีพิมพ์ใน SWB 22 ธค.21) ได้กล่าวถึงการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างจีนกับสหรัฐอเมริกา ว่าเป็นชัยชนะอันยิ่งใหญ่ของประชาชนจีน และการปราศรัยอย่างแท้จริงของนโยบายจักรวรรดินิยมสหรัฐอเมริกา ซึ่งเคยปฏิบัติคล้ายกับนกกระเจอกเทศที่หมกหัวในทราย ไม่น่าจะถึงความจริงที่ว่า รัฐบาลปักกิ่งคือรัฐบาลอันถูกต้องของรัฐบาลเดียวของประเทศจีน

รัฐบาลรวมรัศมีต่อต้าน "การก่อการร้าย" วิทวัสพ. แห่งประเทศไทยออกอากาศเมื่อวันที่ 17 พย.21 รายงานถึงการก่อการร้ายในรอบเดือนที่ผ่านมา มีเพิ่มมากขึ้นเกือบครึ่งของเดือนที่ผ่านมา ราวร้อยละ 49 ของเหตุการณ์ทั้งหมดเกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างไรก็ตามการฉ้อโกงทั้งหมดยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้รับความร่วมมือเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากประชาชน ระหว่างการรวมรัศมีปราบปรามทั่วประเทศ จากวันที่ 13 ธค.21 ถึง 9 พย.21 เจ้าหน้าที่สังหารมก.ไป 22 คน ทำให้มากเจ็บ 1 คนและจับได้ 9 คน ได้เผาทำลายค่ายของมก. 13 แห่ง และยึดอาวุธยุทโธปกรณ์ได้จำนวนมาก มก.ยอมแพแก่เจ้าหน้าที่ 37 คน ขณะเดียวกันรายงานการปะทะกันตามชายแดนไทย-กัมพูชา ยังมีอยู่ตลอดระยะเวลาดังกล่าว

ต่อมาวิทวัสพ. แห่งประเทศไทยออกอากาศเมื่อวันที่ 29 พย.21 กล่าวถึงอาสาสมัครป้องกันหมู่บ้านว่า นับถึงวันที่ 30 กย.21 ประชาชนจำนวน 200,095 คน จาก 1,500 หมู่บ้านในเขตแทรกซึมใกล้มาลงทะเลเบียนเป็นสมาชิกของกองกำลังอาสาสมัครป้องกันหมู่บ้าน กลุ่มนี้ได้ทำให้เกิดความสูญเสียอย่างหนักต่อมก. ในรอบปีที่ผ่านมา ฝ่ายมก.สูญเสียกำลังไป 816 คน โดยแบ่งเป็น ถูกสังหาร 209 คน ถูกจับกุม 79 คน เขามอบตัว 528 คน

ตีพิมพ์ใน SWB 2 ธค.2521

มก.ปล้นรถไฟ ใต้เงินไป 12 ล้านบาท ที่บ้านนาสาร จ.สุราษฎร์ธานี กลายเป็นแค้นมิคสัญญีสองวันซ้อน กรณีแรกเกิดเมื่อเวลา 14.00 น. ของวันที่ 25 ธค.21 ขณะที่ขบวนรถไฟที่ 48 วิ่งจากนครศรีธรรมราช-กรุงเทพฯ เมื่อมาถึงสถานีพรุพี อำเภอนาสาร นายสมบัติ วัฒนฤกษ์ พนักงานขับรถไฟ ได้รับแจ้งว่ามีมก.กำลังเข้าปล้นรถ ในยานชุมชนและจะเข้าปล้นรถไฟด้วย นายสมบัติจึงขับรถไฟถอยกลับไปจอดที่สถานีบ้านสอง

ในขบวนรถไฟพลตรีเลิศชัย สุทธิ รองแม่ทัพภาคที่ 4 ซึ่งเดินทางมาราชการในกรุงเทพฯ อยู่ในรถด้วย จึงได้ติดต่อกำลังทหารที่อยู่ใกล้เคียง และขอกำลังทางอากาศคือเฮลิคอปเตอร์มาสนับสนุนการต่อสู้ ฝ่ายมก.ได้ยึดแนวสวนยางเป็นที่มั่น กำลังทหารรบยึดพื้นที่อีกด้านหนึ่งยิงรุกไล่ มีทางรถไฟอยู่ระหว่างกลาง การต่อสู้ดำเนินไปประมาณ 2 ชั่วโมง จึงสามารถจับได้มก.ออกไปได้

รุ่งขึ้น(วันที่26) มีมก.จำนวนไม่น้อยกว่า 150 คน เข้ายึดสถานีรถไฟพรุพี อ.นาสาร จับเจ้าหน้าที่ไว้ได้ตั้งแต่เวลา 05.00 น. จนกระทั่งขบวนรถไฟกรุงเทพฯ-นครศรีธรรมราช (ขบวนที่ 47) เข้าสู่สถานี มก.ก็บุกขึ้นมาบนรถไฟทุกตู้ แล้วไล่โดยโยสารถประมาณ 500 คนลงจากขบวนรถไฟ แล้วไปยังตู้ที่มีรถ.ไสว พลชนะ จากกองปราบปรามสามยอดกับพวกอีก 7 คน ซึ่งคุมกำนันเหล็กไล่เงินของกรมชนารักษ์ เป็นเหรียญกษาปณ์ทั้งสิ้นหนึ่งล้านสองแสนบาท เพื่อนำไปส่งที่คลังจังหวัดภูเก็ต มก.ซึ่งจับได้ทุกคนอยู่ในความสงบ แตรรถ.ไสวชักขึ้นและต่อสู้ จึงถูกกระหน่ำยิงถึงแก่ความตาย จากนั้นมก.โค่นกำนันเหล็กหนีเขาป่าไป โดยไม่แตะของทรัพย์สินผู้โดยสารเลย

พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า มก.ปฏิบัติการครั้งนี้เป็นการคืนรถครั้งสุดท้ายเพื่อผลทางการเมืองสำหรับในแง่การป้องกันก็ไม่น่าเป็นห่วง ทหารตำรวจจะดำเนินการปราบปรามเต็มที่ เรื่องที่ว่านายสุรชัย แชกานประกาศตัวเป็นผู้ปฏิบัติการครั้งนี้เป็น เรื่องจริง และขอให้หนังสือพิมพ์เขียนกันอย่าให้เกินเกิน เพราะจะเป็นผลดีต่อฝ่ายเขา

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ รมช.มหาดไทยและฉบ.ทบ. ยอมรับว่า ข่าวกรองของเรายังไม่คืบหน้า ทำให้ฝ่ายตรงข้ามมาตุ้มโจมตีได้ ส่วนพล.ท.ท.ชุมพล โลหะชาละ รองอทร.และคณะได้เดินทางไปจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อวางแผนปราบปรามมก.และกลุ่มนายสุรชัย แชกาน อย่างเด็ดขาดร่วมกับฝ่ายทหาร

เรียบเรียงจาก เกลื่อนิวส์ 27 และ 29 ธค.21, บ้านเมือง 27 ธค.21

ใช้สัญลักษณ์เป็นเหยื่อระเบิด เจ้าหน้าที่ไทยคนหนึ่งเปิดเผยว่า ผู้ลี้ภัยชาวกัมพูชาเป็นจำนวนมากถูกบังคับมาจากรุ่นอพยพโดยไม่เต็มใจ ไปยังกองกำลังฝ่ายกบฏพิเศษของกองทัพไทย ห้อยตามชายแดนกัมพูชา พวกเขาถูกใช้ให้ทำงานเหมือนทหาร เป็นคนนำทาง และสายลับ ของกองทัพไทยในการต่อสู้กับเขมรแดงและคอมมิวนิสต์ไทย แหล่งข่าวแจ้งว่าพวกเขาจะถูกส่งออกไปก่อนหน้าทหารในเขตที่สงสัยว่าจะมีระเบิดอยู่

เมื่อวันที่ 15, 16 ต.ค.21 ได้มีการคัดเลือกนำตัวผู้ลี้ภัยกัมพูชาอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 21 คน ออกไปทำงานปรากฏว่า ผู้ลี้ภัยสองคนได้รับบาดเจ็บ เมื่อต้นเดือนพ.ย.21 ผู้ลี้ภัยอีก 4 คนตายในระหว่างออกปฏิบัติงาน และยังไม่รู้ชะตากรรมของผู้ลี้ภัยที่เหลือ ชาวกัมพูชาหลายคนระบุว่า จำนวนผู้ลี้ภัยที่ถูกนำไปนั้นเป็นร้อย และถูกฆาตกรรมเป็นจำนวนมาก

The Observer 24 ต.ค.21

ในวงการบริหาร

ขรรชนมูเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2521 สถานีวิทยุเพื่อชาติไท่ลงมกีรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 13 ควบคู่กันเสียง 330 ทอ 9 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงลงพระปรมาภิไธยเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 22 ต.ค. 21 รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีด้วยกันทั้งสิ้น 206 มาตรา โดยแบ่งออกเป็น 11 หมวดและบทเฉพาะกาลจะมีผลบังคับใช้เป็นเวลา 4 ปี

โดยทั่วไปแล้วรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีบทบัญญัติส่วนใหญ่คล้าย ๆ กันกับทุกฉบับที่ผ่านมา เช่นในเรื่องพระมหากษัตริย์ เรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชนชาวไทย และหน้าที่ของชนชาวไทย จะมีแตกต่างและถูกวิพากษ์วิจารณ์มากก็ในเรื่องเกี่ยวกับกลไกของการปกครอง เพราะมีผู้โต้แย้งในผลประโยชน์เกิดขึ้นมากจนแล้วแต่บุคคลในวงการเมือง อาทิเช่นมาตรา 53 ซึ่งวางแนวนโยบายแห่งรัฐ และไม่ก่อให้เกิดสิทธิในการฟ้องรัฐ ซึ่งนับว่าเป็นการบั่นทอนสิทธิของบุคคลต่าง ๆ ควบ

มาตราที่ 6 ว่าด้วยรัฐสภาที่เป็นที่สนใจของผู้ที่หวังจะเป็นสมาชิกมากอยู่ ที่กล่าวถึงกันมากก็มีมาตรา 75 ซึ่งกำหนดให้ประธานวุฒิสภา(แต่งตั้ง)เป็นประธานรัฐสภา ส่วนประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นรองประธานรัฐสภา โดยให้เหตุผลว่า "ไม่เชื่อในความเป็นกลางของประธานรัฐสภาที่ไปจากสส. และเป็นการไม่เคารพในคุณวุฒิและวัยวุฒิของประธานวุฒิสภา" (ไทยนิกร 30 พ.ย.21) ส่วนหน้าที่และสิทธิของประธานสภาที่ยังคงมีมากเหมือนเดิม เช่นลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีในมาตรา 46 เป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญตามมาตรา 184 จำนวนของวุฒิสมาชิกไม่เกิน 3 ใน 4 ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 84 ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นก็ให้เลือกรวมเขตทุกจังหวัดยกเว้นในกรุงเทพมหานครซึ่งให้เลือกตั้งแบ่งเขตตามมาตรา 90 ส่วนมาตรา 91-95 กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครและวิธีการเลือกเป็นพรรค แบบเลือกยกพรรคในเขตต่าง ๆ (คือแต่ละจังหวัดจะมีผู้แทนมาจากพรรคเดียวเท่านั้น) และพรรคจะต้องส่งผู้สมัครเป็นครึ่งหนึ่งของจำนวนสส.ทั้งประเทศ มาตรา 103(7) กำหนดควาลาจสส.คนใดลาออกจากรพรรคหรือถูกไล่ออกก็ให้หมดสมาชิกภาพจากการเป็นสส.ด้วย นับว่าให้สิทธิแก่พรรคมากพอสมควร มาตรา 101 ให้อำนาจฝ่ายบริหารอย่างกว้างขวางในการยุบสภาผู้แทนราษฎร โดยกำหนดข้อหาไว้เพียงว่า "จะกระทำผิดครั้งเดียวในเหตุการณ์เดียวกัน" (ถ้ายุบสภาเพราะไม่ผ่านงบประมาณปี 2521 เมื่อเลือกใหม่แล้วไม่มีสิทธิขยับเพราะเรื่องงบประมาณปี 2521 ใ้อีก เพราะสภาได้รับความเห็นชอบจากประชาชนโดยการเลือก(เขามาอีก) และมาตรา 136 ให้อำนาจสมาชิกสภาตั้งกระทวมรัฐมนตรีในเรื่องงานใด แต่รัฐมนตรีมีสิทธิไม่ตอบ "เมื่อรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน"

ในหมวด 7 ที่ว่าด้วยคณะรัฐมนตรีนั้น มาตรา 148 ห้ามข้าราชการประจำเป็นรัฐมนตรี (แต่ในบทเฉพาะกาลมาตรา 204 วรรค 3 ก็ให้ข้อยกเว้นมาตรา 148 นี้ได้) มาตรา 151 แม้จะกำหนดให้คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภา แต่ "โดยไม่มีภาระลงมติความไว้วางใจ" รัฐธรรมนูญเองไม่ได้ระบุว่านายกรัฐมนตรีจะออกมาจากไหน เพียงแต่กล่าวไว้ในมาตรา 145 ว่า พระมหากษัตริย์ทรงตั้ง ส่วนการเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนั้น มาตรา 194 กำหนดว่าเสียเงินครึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาเป็นอันใช้ได้ นับว่าจะทำการแก้ไขได้ค่อนข้างง่าย เมื่อเทียบกับรัฐธรรมนูญของประเทศอื่น ๆ และของฉบับเก่า ๆ

สำหรับบทเฉพาะกาลซึ่งจำเป็นต้องมีขึ้นนั้น มาตรา 195 ให้สถานีวิทยุเพื่อชาติทำหน้าที่รัฐสภาจนกว่าจะมีการเลือกตั้งและคณะรัฐมนตรีก็เช่นเดียวกัน(มาตรา 198) มาตรา 199 ให้สภานโยบายแห่งชาติทำหน้าที่อยู่จนคณะรัฐมนตรีใหม่จะเข้ารับหน้าที่หลังเลือกตั้ง มาตรา 200 คือมาตรา 27 ปัจจุบัน หรือมาตรา 21 เดิม (หรือมาตรา 17 สมัยจอมพลสฤษดิ์ ธีระวัชร์ นั้นเอง) มาตรา 201 เรื่องการตั้งวุฒิสมาชิกมีการถกเถียงเปลี่ยนแปลงกลับไปกลับมาหลายครั้ง ในที่สุดเหลือเพียงว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้แต่งตั้ง โดยไม่กำหนดแน่ชัดลงไปว่าใครเป็นผู้จัดการเลือกตั้งเห็นชอบและเสนอ เป็นการเปิดวิธีปฏิบัติกว้าง ๆ เอาไว้ให้ตอรองกันเอาเองในหมู่ผู้มีสิทธิจะแต่งตั้ง มาตรา 203 กำหนดเกณฑ์การประชมร่วมกันของสภาทั้งสองว่าในวาระแรกนอกจากตามกำหนดในมาตรา 143 แล้ว ยังต้องประชมร่วมกันอีกเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับเงินภาษีและงบประมาณ อภิปรายทั่วไป และที่ "คณะรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของประธานรัฐสภาแจ้งว่า เป็นร่างพระราชบัญญัติสำคัญอันเกี่ยวกับความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ หรือเศรษฐกิจของประเทศ" ซึ่งมีผลเท่ากับการประชุมทุกครั้งเลยที่เดียว มาตรา 205 กำหนดวันสิ้นสุดบทเฉพาะกาลคือ 4 ปีหลังจากวันตั้งวุฒิสมาชิก

ปฏิกริยาของผู้เกี่ยวข้องในวงการเมืองไทยนั้นมีหลายแง่ด้วยกัน บางคนก็พอใจที่รัฐธรรมนูญออกมาได้จะได้มีการเลือกตั้งกันเสียที บางคนก็คิดว่าถาออกมาให้ฝ่ายปกครองปัจจุบันรวบอำนาจไว้ในมืออย่างนี้อีกอย่างน้อย 4 ปีละก็อย่าออกมาเสียดีกว่า นักการเมือง

บางคนก็คัดค้านรัฐธรรมนูญฉบับนี้อ่างออกหน้าออกตา (อาทิเช่นนายอุทัย พิมพ์ใจชน ไทยนิกร 23 ธค.21) บางคนก็เห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่เป็นประชาธิปไตยในหลาย ๆ แง และทำให้การเมืองไทย "ถอยหลังเข้าคลอง" ไปกว่าห้า หากจะยกเอาคว่าวิจารณ์ของใครท้อใครมาทั้งหมดก็จะมีไม่พอ เลยยกมาพอเป็นอาหารว่างดังนี้

"ในเมื่อรัฐธรรมนูญให้มีการเลือกตั้ง ก็ต้องถือว่าเป็นประชาธิปไตยอยู่แล้ว ส่วนจะให้ เป็นประชาธิปไตยแค่ไหน มันก็ย่อมขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เหตุการณ์บ้านเมือง เหตุการณ์ภูมิภาคนี้ เหตุการณ์ของโลก" ...การที่นายกรัฐมนตรีมาจากที่ไหนก็ได้ "ดีกว่าเลือกจาก 400 คน เพราะทางเลือกจะน้อยลง เลือกจาก 45 ล้านคนดีกว่า" พลเอกเล็ก แนวมาลี (มติชน 2 ธค.21)

"ประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการต่อสู้ ประชาชนอยู่ในหัวใจของประชาชน ไม่ได้อยู่ที่ตัวรัฐธรรมนูญ ซึ่งร่างขึ้นมาเพื่อความสะดวกทางการเมืองเท่านั้นเอง" เกษม ศิริสัมพันธ์ คอลัมน์เทศกาลบ้านเมือง (สยามรัฐ 1 ธค.21)

"อยากให้พวกเราเลือกกันจะเอารัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยเต็มที่หรือยังต้องการความมั่นคงของชาติ เราต้องยอมเสียสละความเป็นประชาธิปไตยเสียบางส่วน เพื่อรักษาเงินแผ่นดินของประเทศเอาไว้" นางวิมล เจียมเจริญ(หมยงค์) (สยามนิกร 12 ธค.21)

พล.อ.อ.หะริน หงสกุล กล่าวว่่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีรับสั่งทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพรมาภิไธยว่า "รัฐธรรมนูญจะมีความสำคัญ และให้เกิดผลอย่างไร ย่อมอยู่ที่การปฏิบัติและผู้ใช้" (เคลวินิวส์ 23 ธค.21)

ถ้าจะกล่าวโดยสรุปก็คงจะได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่ค่อยเป็นประชาธิปไตยนัก และจะมุ่งไปที่ความมั่นคงของชาติ และเสถียรภาพของกลุ่มที่จะมาเป็นรัฐบาลชุดต่อไป มากกว่าความผาสุกของประชาชนส่วนใหญ่

ผู้สื่อข่าวพิเศษจากเมืองไทย 12 มค.21

มหาดไทยไล่ 7 ข้าราชการออก เมื่อวันที่ 6 ธค.21 ที่ประชุมคณะอนุกรรมการ(อกพ.) กระทรวงมหาดไทยโดยพลเอกเล็ก แนวมาลี รมท.กระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน มีมติให้ข้าราชการออกจากราชการ 7 คน ดังนี้คือ นายและ รอดทองขาว ข้าราชการราชทัณฑ์เรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร นายพูนทรัพย์ เวทยสุขุม เจ้าหนาราชทัณฑ์เรือนจำบางเขน สทท.สมพงษ์ วัจชัย เจ้าหน้าที่ตำรวจอำเภอป่าโมก จังหวัดอุตรดิตถ์ พทอ.ประสิทธิ์ นาคบัว ประจำกรมตำรวจ

พร้อมกันนั้นยังมีนายประมุข ศรีทชาติยศ อธิบดีผู้ตรวจการจังหวัดร้อยเอ็ด พทท.ปราชญ์ สุวรรณาคม อธิบดีรองผู้กำกับนครจังหวัดร้อยเอ็ด และรศ.วิเศษ โมรวิหา หัวหน้าตำรวจกิ่งอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งทั้งสามคนมีส่วนร่วมห้าพันคึกคักไม่เดือนและฆาต. 8 ศพที่จังหวัดร้อยเอ็ด.

สยามนิกร 19 ธค.21

ปลต อส.โทที่พ้นแล้ว กรณีอส. 7 คน ชุดคุ้มครองหมู่บ้านนาวน ต.พิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช ร่วมกันสังหารโทประชาชน 4 คน นั้น (กูรายละเอียดจาก มติไทย ฉบับที่ 13 หน้า 9) บัดนี้ทางจังหวัดโคสิ่งโหดคอส.ที่ทองสงสัยแล้ว ขณะเดียวกับพล.ท.ท.ณรงค์ มหานนท์ รองอกร.ฝ่ายปราบปรามมีคำสั่งให้กำชับถึงตำรวจเฉพาะกิจ จักการจับกุมอส.ที่ทองสงสัยซึ่งหลบหนีไปได้ "ผู้รับ-ผิดชอบทำกันอย่างไร ถึงไหน ทำไมตัวผู้ทองหาจึงหนีไปได้" พล.ท.ท.ณรงค์ กล่าว

ไทยนิกร 1 มค.22

เลือกตั้ง

การเลือกตั้ง พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้ให้สัมภาษณ์ในวันที่ 17 ธค.21 ว่าคงจะไม่มีอะไรขัดข้องที่จะให้มีการเลือกตั้งในเดือนเมษายน เมื่อรัฐธรรมนูญผ่านแล้วเราก็จะคงพิจารณาเวลาให้กับการเมืองมีโอกาสชุมนุมกันได้ โดยจะรีบออกกฎหมายเลือกตั้งกฎหมายพรรคการเมือง เพื่อให้เขาได้ทราบว่าจะรวมกลุ่มกันอย่างไร แต่ทางความสงบเรียบร้อยเรายังคงถ้อยถ้อยการศึกไว้เพื่อความมั่นคงของบ้านเมือง (เคลวินิวส์ 18 ธค.21)

สำหรับการเตรียมงานเลือกตั้ง นายค่าง สุนทรสุวรรณ อธิบดีกรมการปกครองกล่าวว่า ได้กำหนดเอาจำนวนประชากรครั้งสุดท้ายวันที่ 31 ธค.21 เป็นการคำนวณหาจำนวนเฉลี่ยของหมู่บ้าน ในปี 2520 ประชากรมีจำนวน 44,272,693 คน มีหมู่บ้าน 296 คน และสถิติประชากรเพิ่มมีละ 1 ล้านคน ในการเลือกตั้งที่จะถึงนี้คาดว่าจะมีหมู่บ้าน 303 คน (บ้านเมือง 21 ธค.21)

ร่างกฎหมายเลือกตั้งที่เสนอสภานิติบัญญัติจะเป็นสองขั้นตอน ขั้นตอนหนึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ขั้นตอนที่สองเป็นการเลือกตั้งตามบทเฉพาะกาล เพราะการเลือกตั้งกำหนดไว้สองระยะ สี่ปีแรกผู้สมัครไม่ทองสังกัดพรรค แต่จะสมัครในนามพรรคก็ได้ สี่ปีที่สองจะเป็นการเลือกตั้งระบบพรรคที่สมบูรณ์ ประเด็นสำคัญอยู่ที่บทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมค่าใช้จ่ายของผู้สมัคร (เคลวินิวส์ 20 ธค.21)

ทางสำนักงานทะเบียนนคร ไคแมง เขตเลือกตั้งในกทม. เป็น 3 เขต และได้ประกาศให้เขตต่างๆตรวจสอบเรื่องทะเบียนบ้านให้ถูกต้องเรียบร้อย (เคลวินิวส์ 2 มค.22)

ในระหว่างที่ร่างรัฐธรรมนูญกำลังจะผ่านวาระที่ 3 นั้น ได้มีการเคลื่อนไหวของพรรคการเมืองใหญ่ต่างๆเพื่อเตรียมรับการเลือกตั้ง นายแคลว นรปติ อดีตหัวหน้าพรรคแนวร่วมสังคมนิยมให้สัมภาษณ์ว่า ถ้าจะสมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ แม้รัฐธรรมนูญไม่กำหนดให้สังกัดพรรค

ตนเองที่จะสมัคร ในนามของพรรค แต่จะเปลี่ยนชื่อพรรคใหม่ และจะรวมพรรคเข้ากับพันธมิตร ศรีสังคมนิยม อัครหัวหน้าพรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย ส่วนนายเนบ ของแคว่ อดีตกรรมการกลางพรรคประชาธิปไตยกลางพรรคประชาธิปไตยยังคงอยู่ เคลื่อนไหวได้ไม่มากนัก การเลือกตั้งครั้งนี้พรรคประชาธิปไตยยังคงต้องห่างจากหน้ามากกว่าเดิม เพราะผลการเลือกตั้งที่ผ่านมาสร้างความผิดหวังให้แก่ประชาชนในถิ่นการเมืองทั่วประเทศ บวร. เสนีย์ ปรุ โขง อดีตหัวหน้าพรรคให้สัมภาษณ์ว่า จะขอรวบรวมหัวหน้าพรรคที่กวรวัวเนบออกจากเวลาใกล้จะเลือกตั้ง ถ้าจะรวมแคว่กับเป็นหัวหน้าพรรคก็จะจบ โดยที่ตนเองหลังเลือกตั้งแล้วไม่เดินหาก ก็คงจะต้องเลือกตั้งหัวหน้าพรรคคนใหม่ แหล่งข่าวเปิดเผยว่าทางพรรคชาติไทยได้ปรับปรุงเป้าหมายและนโยบายเพื่อให้อาชีพคนที่เคยเป็นชาวคอกชอบ คลายลง (สยามรัฐ 11 ธค.21 อาทิตย์ 25 ธค.21)

ทางศาลฎีกาเคยเรียกคดี ชมนันท์หนักกลาง เลนการ เมืองแน่ แต่จะเล่นในลักษณะไต่ถาม เป็นเรื่องส่วนตัวอยู่ ส่วนการลงสมัครรับเลือกตั้งนั้นไม่ลงที่ใดทั้งสิ้น เพราะเป็นรัฐบาลของจัดการเลือกตั้ง เรื่องตั้งพรรคการเมืองนั้นไม่ตั้งแน่นอนเพราะของใช้เวลาของมีรากฐานทางการเมืองนานพอสมควร ต้องมีเงินเยอะ และเป็นงานใหญ่ (บ้านเมือง 20 ธค.20)

นอกจากนี้ มีรายงานว่า นายจุมพล สุภการังษ์ หรือ "เสี้ยจิว จ้าวพ่อขลุ่ย" ประกาศว่าจะลงสมัคร เหตุผลเพราะถูกบีบบังคับจากฝ่ายปกครองในชอหวาว่าเป็นมือมือพิชิต นับตั้งแต่พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ โค้ชมาเป็นรมช.มหาดไทยฐานะของเสี้ยจิวของประสุมความยุ่งยากมาตลอด และมากที่สุดเมื่อพลเอกเปรมสั่งให้เจ้าหน้าที่จังหวัดรวบรวมรายชื่อมือมือพิชิตในทางทุจริต วิธีที่ดีที่สุดอย่างหนึ่งในการป้องกันตนเองคือหาทางเข้าไปนั่งในสภาเสี้ยเอง อนึ่ง มีรายงานว่า พ.อ.ณรงค์ กิตติขจร ก็จะลงสมัครที่เพชรบุรีหรือไม่ก็อ่างทอง เมืองไคเมืองหนึ่ง (ประชาธิปไตย 30 ธค.21)

คดีความร่างรัฐธรรมนูญ ในการประชุมของสภานิติบัญญัติเมื่อวันที่ 18 ธค.21 เพื่อลงมติรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญในวาระที่ 3 นี้ได้ มีมติ 11 ต่อ 10 เสียง ปรากฏว่าคณะกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญได้เสนอญัตติขอสงวนความไว้ว่า "รัฐธรรมนูญแต่กิจการ ต้องคัดค้านถึงที่สุด" และ "รัฐธรรมนูญต้องเป็นประชาธิปไตย" และได้แจกแจงผลการอภิปรายว่าร่างรัฐธรรมนูญเสีย แต่ตำรวจสน.คุสลิโคมาเก็บไปส่งตำรวจโดยอ้างว่าผิด พรบ.รักษาความสะอาดความเมือง แต่มีใจจับกุมนักศึกษาแคว่อย่างใด (เดลินิวส์ 19 ธค.21)

สิทธิมนุษยชน

ใครคือ วิถี เทริน "...ผมไคยว่าจะมีการนิรโทษกรรมเพียงแค่ว่าพวกเรา 18 คน และญาติพี่น้องเท่านั้น แต่ความจริงแล้วยังมีอีกคนหนึ่งที่ถูกละเลยซึ่งอยู่ลึกลับชาว ถึงแม้ว่าเขาจะได้รับการปลดปล่อยจากทุกข้อหา ตั้งแต่เดือนสิงหาคมที่แล้ว ผมใคร่ขอรองให้พวกเราทุกคนเรียกร้องให้เพื่อนของผมนั้นได้รับการปลดปล่อยด้วย กรุณาช่วยด้วยเถิดครับ.."

ช่วงนี้เป็นคำพิพากษาของนายชงชัย วิจิตรกุล หนึ่งใน 18 คนผู้ต้องหา 6 ตุลาคม และเพื่อนที่เขากล่าวถึงคือนายวิถี เทริน หนึ่งในจำนวน 3000 คนที่ถูกจับกุมเนื่องจากกรณีรัฐประหาร 6 ตุลาคม คนอื่น ๆ ที่ถูกจับกุมทั้งหมดจะได้รับการนิรโทษกรรมไปแล้วตั้งแต่วันที่ 15 กย.2521 แต่วิถี เทรินยังคงถูกจองจำอยู่

วิถีมิไครับอนุญาตให้มีสัญชาติ ไทย เนื่องจากบิดามารดาของเขาเป็นญาติกับเวียคนาม เขาได้เข้าเรียนในคณะรัฐศาสตร์จุฬา แต่ก่อนที่จะเขาเรียนไคนั้น คณะศิษย์ของเขาที่ยื่นคำร้องขออนุมัติจากทางมหาวิทยาลัยเสี้ยก่อน หลังจากเขาเรียนแล้วเขาได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนนิสิตประจำคณะ แต่เขาก็ระวังจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง เพราะตระหนักในเรื่องภูมิหลังของครอบครัวของเขา

ปรากฏว่าการจับกุมวิถีในเดือนตุลาคม 2519 นั้น เป็นการจับผิดคน ไทยนิกร รายงานว่า ตำรวจคิดว่าวิถี เทริน คือวิถีศักดิ์จิรภาพงษ์ ซึ่งขณะนั้นเป็นเลขาธิการของพรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย คอยเหตุนี้เองวิถี เทรินจึงอยู่ในจำนวน 110 คน ที่มีชอกกล่าวหา 10 ข้อ รวมทั้งชอกหาภญ เขาเจ้าหน้าที่รัฐบาล และส่งเสริมลัทธิคอมมิวนิสต์ ซึ่งการไคขอหาหนัก ๆ หลาย ๆ ชอกหาเขานี้อาจถูกประหารชีวิตไค

วิถีถูกสอบสวนอย่างหนักเกี่ยวกับพรรคสังคมนิยมฯ และการเกี่ยวข้องของพรรคนี้ในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม และเมื่อรัฐบาลนายธานินทร์ประกาศว่ามีหลักฐานเพียงพอที่จะจัดการกับผู้ต้องหา 6 ตุลา ทั้ง 18 คนนั้น ชอกกล่าวหาของวิถีก็ถูกยกเลิกไป และหลังจาก 11 เดือนของการถูกขังเดี่ยวที่คุกเสรมธุศิริ วิถีได้รับการปลดปล่อยในวันที่ 25 สค.2520

แต่ทว่าไม่นานหลังจากนั้น วิถีก็ถูกจับกุมอีกครั้งและถูกกล่าวหาว่าไปประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 22 ว่า เป็น "ภัยต่อสังคม" และเป็น "บุคคลที่ไม่พึงปรารถนา" ซึ่งตามคำสั่งดังกล่าวเจ้าหน้าที่มีสิทธิจับกุมซึ่งถูกกล่าวหาไคโดยไม่มีกำหนดและโดยไคต้องแสดงหลักฐานไค ๆ ควย หลังจากการจับกุมครั้งหลังนี้ วิถีถูกส่งไปยังค่ายผู้ลี้ภัย โดยที่เจ้าหน้าที่กล่าวหาว่า กำลังรอที่จะส่งตัวเขาออกนอกประเทศอยู่ เขาของผ่านการอบรมเรื่องการทอตามคอมมิวนิสต์ของก.รมน. ผู้ผ่านการอบรมเป็นเวลา 2-3 เดือนแล้วไคจะได้รับการปล่อยตัวในที่สุด แต่สำหรับวิถี เขายังถูกคุมขังอยู่ไค

วิถี เทริน ถูกจับกุมโดยปราศจากหลักฐาน หลังจากที่ได้รับปล่อยตัวแล้ว ก็ถูกจับกุมอีกครั้งไคอ้างถึงชอกกล่าวหาครั้งแรกซึ่งไร้ความยุติธรรม นอกจากนี้วิถียังต้องทนอยู่ในสภาพที่บีบคั้น ดังที่ชาวเวียคนามในไทยประสุมอยู่ควย

ตำรวจชุมชน ที่จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 17 ต.ค.21 นส.สมหวัง ศักมานะ ได้ไปพบตำรวจนายหนึ่งเพื่อขอให้ช่วยเธอกลับบ้านไป บานเกิดที่จังหวัดอุบลราชธานี เพราะเธอไม่มีเงินติดตัวเลย เธอเล่าว่า สิบตำรวจเอกฉนวน แสงสว่าง ซึ่งประจำอยู่หน่วยปราบปราม โศกพาเธอเข้าในห้องพักของเขาและข่มขืนเธอจนหมดสติไป และต่อมาสิบตำรวจเอกฉนวนถูกจับในข้อหาข่มขืน

นอกจากนี้เมื่อตอนต้นเดือนกันยายน 21 ที่จังหวัดชลบุรี มีเด็กนักเรียนหญิงคนหนึ่งหนีออกจากบ้านและกำลังหลงทาง จึงมาขอความช่วยเหลือจากสทศ.ชงชัย เจริญสุข ที่สภ.เมืองชลบุรี แทนที่ตำรวจจะช่วยเหลือ กลับพาเธอไปที่โรงแรมและข่มขืน ทั้งยัง ชังเธอไว้ในห้องนั้นเป็นเวลาถึงสองวันควย แม่ของเด็กคนนั้นได้ออกตามหาและช่วยเธอออกมาได้ และตั้งขอหาสิบตำรวจตรีชงชัย กรมข่มขืนควย แทนตำรวจคนอื่น ๆ ที่ประจำอยู่สถานนั้นมีโคทำการจับกุมสทศ.ชงชัย แทนกลับช่วยเหลือให้หนีไปได้

รายงานสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ฉบับ กย.-ต.ค.2521

ตำรวจสังหารราษฎร เมื่อวันที่ 25 ส.ค.21 นายตำรวจและตำรวจอีก 8 คน ซึ่งประจำอยู่ที่สถานี.ศรีสำโรง จ.สุโขทัย ได้เข้า จับกุมชาย 3 คน จากท.ศรีนาค และในวันต่อมา ตำรวจทั้ง 8 คน โคนำตัวชายทั้งสามไปยังบริเวณที่เปลี่ยวแห่งหนึ่งที่ค.วังลึก และ ขอมควยการทะเลาะ ที่ จนคนทั้งสามสลบไป ทั้งยังยิง 2 ใน 3 ผู้ต้องหาคือนายผจญ จันแปก และนายพวยัพ พิชัยเคชถึงแก่ความตาย และตำรวจได้จัดการเผาศพนายผจญ และศพของนายพวยัพเป็นชิ้น ๆ แล้วฝัง ส่วนอีกคนคือนายเนย นนอบ โดถูกนำกลับไปซึ่ง ที่สถานีตามเดิม

มีชาวบ้านบางคนเห็นเหตุกระทำความผิดอันสยดสยองนี้ แต่ต้องเงียบไว้เพราะความกลัวอิทธิพลมืดของตำรวจที่นี่ ต่อมานายชิต จันแปก บิดาของผู้ตายได้ร้องเรียนไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย และบอกว่าได้ออกคำสั่งให้มีการสอบสวน เจ้าหน้าที่โคชศกพชัฒนา พิสูจน์ แต่ปรากฏว่าศพถูกขุดไปก่อนหน้านั้นแล้ว อย่างไรก็ตามก็ยังมีพระถูกหล่อย 2 ชิ้น จึงได้นำไปขึ้นสุกรที่โรงพยาบาลประจำจังหวัด ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าเป็นกระดูกมนุษย์ และถูกเก็บไว้ที่สถานีเพื่อรอส่งไปพิสูจน์ที่โรงพยาบาลตำรวจที่กรุงเทพฯ แต่ปรากฏว่าในคืน นั้นเองกระดูกถูกขโมยไปจากสถานี และเอากระดูกหมูไปใส่ไว้แทน

หลังการสอบสวนปรากฏว่าสทศ.นรินทร์ ศรีสุคนธ์รัตน์ ตำรวจ 1 ใน 8 คน เป็นผู้ขโมยกระดูกไป และถูกจับกุม ต่อมามีการ ลังย้ายตัวนายตำรวจไปยังอีกจังหวัดหนึ่ง เพื่อความสะดวกในการสอบสวน

จากการสืบสวนได้ความว่าตำรวจทั้ง 8 คน จับกุมผู้ต้องหา 3 คน ในข้อหาฆ่าคนตาย และได้เรียกร้องเงินจำนวน 3 หมื่นบาท จากผู้ต้องหาทั้งสามเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนอิสรภาพของคนทั้งสาม แต่ทั้งสามไม่มีเงินจึงถูกทรมานและถูกฆ่าในที่สุด

รายงานสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ฉบับ กย.-ต.ค.2521

คดี 3 จำเลย ยังอุทธรณ์ฎีกาได้ กรณีผู้ต้องหา 3 คนที่ถูกจับที่จังหวัดสุรินทร์และถูกศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ตัดสินประหารชีวิต (ดู รายละเอียดในมิทไทย ฉบับที่ 13 หน้า 5) นายชาญ แก้วชโล่ กรรมการสมาคมทนายความแห่งประเทศไทย ให้ความเห็นว่าการ รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ยังทำไม่ได้ ส่วนที่จำเลยจะทำได้คือเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ทอทลเกล้าฯถวายฎีกาคอพระบาทสมเด็จพระ เจริญหัว เพื่อขอพระราชทานอภัยโทษ ส่วนการพิจารณากรณีของนายจำเลยคือนายชัยสิทธิ์ แยมศรี ไม่ยื่นฎีกาที่จำเลยถูกศาลอุทธรณ์ ตัดสินประหารชีวิตนั้น ทางนายนกเนติบัณฑิตสภาได้สั่งสอบสวนแล้ว นายบัญญัติ สุชีวะ รองประธานศาลฎีกากล่าวถึงบทลงโทษที่ทนาย ความกระทำผิดว่า มีตั้งแต่หามาว่าความไม่เกิน 3 ปี หรือหากร้ายแรงถึงขั้นลบชื่อออกจากกร เป็นทนายความ

มทชช 3 ต.ค.21

ทั่วไป

กลุ่มคนไทยเขียนจดหมายถึงคร.โอเวนและพล เอกเกรียงศักดิ์ คณะกรรมการประสานงานยุโรปเพื่อความสมานฉันท์กับประชาชนไทย รววมือกับกลุ่มคนไทยทั้งในยุโรปและอังกฤษอีก 9 กลุ่ม ได้เขียนจดหมายถึง 2 ฉบับ ฉบับหนึ่งส่งถึงคร.โอเวน รมท.ต่างประเทศ ของอังกฤษ เรียกร้องให้ยกเลิกสัญญาในการขายอาวุธและอุปกรณ์ทางทหารทุกชนิดให้แก่ประเทศไทย และขอให้รัฐบาลอังกฤษประกาศ ประณามการบีบบังคับกดดันในคานาสีพื้นฐานของมนุษยชนและการปกครองแบบประชาธิปไตยในไทย รวมทั้งขอให้ประกาศว่า การให้ความช่วยเหลือในคานาสีรัฐกิจจะต้องมีเงื่อนไข ไทยต้องปรับปรุงสถานการณ์เรื่องสิทธิมนุษยชนให้ดีขึ้นเสียก่อน

ส่วนจดหมายอีกฉบับส่ง ไปถึงพล เอกเกรียงศักดิ์ ชมนันท์ เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลไทยปล่อยนักโทษการเมืองที่ถูกกักขังโดย ไม่มีการไต่สวน รวมทั้งแสดงความวิตกกังวลกับคดีที่ไม่ได้รับความยุติธรรมของผู้ต้องหาที่ถูกศาลอุทธรณ์ตัดสินประหารชีวิต (ดูรายละเอียดจากชาวสิทธิมนุษยชนในมิทไทย ฉบับที่ 12 ,13,14,)

มทชช 1 ต.ค.2521

คนไทยกลายเป็นคนรู หลังจากที่มีรายงานว่า ราษฎรหลายครอบครัวในเขต.แม่ภาว อ.แม่ฮ้อย จ. เชียงใหม่ บ้านที่ติดกับชายแดนพม่า ทนอากาศหนาวไม่ได้ออกไปทำงานชุกอยู่ เจ้าหน้าที่ประจำสภ.เกาะหังหวัด นายอำเภอแม่ฮ้อย พร้อมกับบัสสี่ขา เคลวินาส์ โคเคินทางไปสำรวจบริเวณดังกล่าว และพบว่ามีราษฎรหลายครอบครัวของชุกเอาหญ้าฟางปูและเขาไปอาศัยนอนกันทั้งครอบครัว

บางรายก็ใช้ฟางและหญ้าแห้งทำเป็นเพิงสำหรับเข้าป้อน และไม่สามารถออกไปท่ามาหากินได้ตามปกติ นอกจากครอบครัวที่ขุดรู อยู่แล้ว ครอบครัวอื่น ๆ อีกมากก็กำลังประสบกับความยากจนข้นแค้น ไม่มีเงินกิน และไม่มีเครื่องนุ่งห่มกันหนาว ทางจังหวัดโคกคำใน การช่วยเหลือไปบ้างแล้วแต่ก็ยังไม่เพียงพอ และคงประกาศขอรับบริจาคเสื้อผ้าสิ่งของเพื่อช่วยราษฎรเหล่านี้

นสพ. เกลนิวัส รายงานว่า อุณหภูมิทั่วไปในอ.แม่ฮ่อมต่ำกว่า 4 องศาเซลเซียส บริเวณยอดกอยวัดไค้ 0 องศาเซลเซียส (เข้าใจว่าหมายถึงอุณหภูมิในเวลากลางวัน ถ้าเป็นเช่นนั้นก็นับว่าเย็นมาก พอ ๆ กับอากาศในฤดูหนาวของอังกฤษขณะนี้ ซึ่งก็นับว่าหนาว ทั้ง ๆ ที่มีเครื่องให้ความอบอุ่นมากกว่าชาวเขียงใหม่อย่างเทียบกันไม่ได้ -ยูเรียมเรียง)

เกลนิวัส 26 ธค.2521

โสภณี เอกลักษณ์ของกรุงเทพฯ หลังจากที่พัก.ค.ม.นคัย พ้นช่วงขึ้น อธิบดีกรมตำรวจได้มีคำสั่งให้ภาคกลางแหล่งอบายมุขต่าง ๆ รวมทั้งของโสภณีในกรุงเทพมหานคร ให้ห่มคลุมภายใน 15 วัน ตั้งแต่วันที่ 18 ธค.21 และหากยังมีหลงเหลืออยู่อีก กรมตำรวจ จะตั้งหน่วยเฉพาะกิจออกดำเนินการเอง ผู้สื่อข่าว นสพ.บ้านเมือง โค้ดออกสำรวจตามของโสภณีต่าง ๆ เมื่อวันที่ 23-24 ธค.21 ปรากฏว่าทุกแห่งยังคงเปิดดำเนินการตามปกติและมีผู้ไปอุดหนุนกันคับคั่ง เช่นที่ท่าเขียวไชกา สามเสน ซอยทรัพย์ยามบางรัก ซอย- วรพงษ์ ย่านชนะสงคราม เสาชิงชา ย่านสำราญราษฎร์ นอกจากนี้ยังมีแหล่งค้าประเวณีแบบอื่น ๆ เช่น โรงแรมมานูรัก ร้านอาหาร คอฟฟี่ช็อปตามโรงแรม และโรงน้ำชาซึ่งยังคงดำเนินอยู่ตามเดิม ผู้ที่มีบ้านเรือนหรือร้านค้าใกล้เคียงสถานบริการเหล่านี้ ต่างก็พูดเป็นเสียงเดียวกันว่า ถ้าหากตำรวจระดมกวาดล้างก็จะเจียบไปพักหนึ่ง คอจากนั้นก็เปิดบริการอีก สภาพเช่นนี้มีมานานแล้ว นอกจากนั้นเจ้าของกิจการก็มักจะส่ง "ส่วย" ตำรวจท้องถิ่นเป็นเดือน ๆ เพื่อให้เอาหูไปนาเอาตาไปไร่เสีย

เกี่ยวกับเรื่องปัญหาโสภณีนี้ คร.เพียร เวชบุต ได้ให้สัมภาษณ์บ้านเมือง ว่า ควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายใหม่ ไม่ควรพิจารณาลงโทษหญิงคานเคียว เพราะไม่เป็นการยุติธรรม ควรจะจำกัดที่ตนขอ คือผู้ไปลอลวงหญิงมาขายของ หรือเป็น ชูระจิกให้มีการค้าประเวณี สำหรับจำนวนหญิงโสภณีทั่วประเทศขณะนี้ คุณหญิงเพียรเบิกเผยว่ามีเกือบแสนคน

รวบรวมจากบ้านเมือง 25 และ 27 ธค.21

อาชญากรรม

"ทหาร" ค้าเฮโรอีน พันโทประคิมรุ อรรถสุว นายทหารจากกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งเดินทางไปนิวยอร์กเพื่อแข่งขันกีฬา ทหาร เมื่อวันที่ 13 พย.21 และถูกเจ้าหน้าที่หน่วยปราบปรามยาเสพติดของสหรัฐจับกุมได้ หลังจากไปอยู่ในนิวยอร์กเพียง 5 วัน หน่วยปราบปรามยาเสพติดของสหรัฐเปิดเผยว่า ได้กักความเคลื่อนไหวของการค้าเฮโรอีนรายนี้มา 4 เดือนแล้ว เมื่อของเดินทางมาถึงนิวยอร์ก จึงได้ให้สายซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่องค์การสหประชาชาติเขาไปติดคอขอซื้อ และจับกุมพันโทประคิมรุ พร้อมกับเฮโรอีน จำนวน 7 กิโลกรัม

พลเอกประลอง วีระปรีดิ์ ปลัดกระทรวงกลาโหม กล่าวว่า รู้สึกอับอายขายหน้ามากที่ทหารมีส่วนพัวพันกับการค้าเฮโรอีนระดับโลก ทำให้ไม่ในสภาพกีฬาทหารโลกจึงตกอยู่ในมือทหารเพียงไม่กี่คน ผู้เป็นกรรมการเมื่อได้รับสิทธิไปต่างประเทศมากกว่าคนอื่น ถ้าคิดไม่ซื่อก็หาโอกาสล่าเลี้ยงยาเสพติดออกไป

นายลิขิต เทอดศิริศักดิ์ เลขาธิการสำนักงานปราบปรามยาเสพติดให้โทษ สำนักนายกฯ กล่าวว่า "การกระทำครั้งนี้ ทำคุณเสียไม่ได้ ต้องทำเป็นกระบวนการเป็นลูกโซ่ มีการผูกพันหลายฝ่าย เชื่อมโยงกันทั้งในประเทศและต่างประเทศ ไม่เช่นนั้นไม่รู้ว่าจะนำไปขายให้ใคร" นายลิขิตกล่าวอีกว่า "กรณีนี้ทำให้ประเทศไทยเสียชื่อเสียง และทหารก็โดนตำหนิหลายครั้งแล้ว เช่นปีที่แล้ว ผู้ช่วยทูตทหารไทยประจำฝรั่งเศสกับลูกชาย ถูกจับพร้อมค้ายาเสพติดกว่า 30 กก. แต่ผู้ช่วยทูตอาศัยเอกสิทธิ์ทางการทูตคุ้มครองกลับมาได้ ส่วนลูกชายขณะนั้นถูกขังอยู่"

พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายภา ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวที่ทำเนียบรัฐบาลว่า ต้องแก้ไขชื่อเสียงของประเทศเรื่องนี้ให้ได้ ต้องเอาจริงเอาจังมากขึ้น เพราะเสียชื่อเสียงกองทัพ ส่วนกรณีของทหารชาวออสเตรเลียที่ตกจับฐานมีเฮโรอีนไว้ในครอบครองนั้น นายภาบอกว่า รายละเอียดอยู่ที่กระทรวงมหาดไทย เหตุที่ไม่ทราวจึงในระบับที่ปรึกษากฎหมายเพื่อไขมาตรา 27 เพราะไม่จำเป็นและไม่ใช่อกรณีร้ายแรง จะไขมาตรานี้เมื่อเป็นแหล่งผลิตหรือทนขอ

ส่วนพลเอกเสวิม ๓ นคร ชี้แจงเรื่องนี้ว่า ขณะนี้กำลังพิจารณาการพันโทประคิมรุ แล้ว และได้ขอให้ทูตทหารประจำสหรัฐส่งตัว กลับมาสอบสวนโดยด่วน

เรียงเรียงจาก มติชน 5 ธค.21 และ สยามนิกร 12 ธค.21

ความตายของครูบ้านคินจี เมื่อวันที่ 21 ธค.21 เวลาประมาณ 14.00 น. มีคนลอบฆ่าครูโรงเรียนบ้านคินจี อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์ ถึง 4 คนในเวลาเดียวกัน คือ นายเบญจรงค์ ศรีบุญป้า วิชาการแทนครูใหญ่ นายสมพงษ์ จิตแสง นายสนอง แก้วทองนอก และ นายวรจิต ภูมิสิทธิ 3 คนแรกตายทันทีส่วนคนหลังได้รับบาดเจ็บสาหัส

การถูกลอบฆ่าครั้งนี้เกิดขึ้นหลังจากที่ครูทั้ง 4 กลับมาจากช่วยงานกรฐนที่บ้านหนองยาง อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์ ซึ่งมีบ้านพักอยู่ใน

บริเวณโรงเรียนบ้านคิงจี โดยนั่งข้ามท้ายจักรยานกันมา 2 คัน คนร้ายข่มขืนระหว่างทางจะถึงบ้านนาบอน ครูวรจิตที่ได้รับบาดเจ็บ มีผลเบื้องต้นส่งโรงพยาบาลกาฬสินธุ์

การทนายของครูทั้ง 3 แฉถึงความเศร้าเสียใจและเจ็บแค้นแก่คณะครูในท้องถิ่นนั้นมาก คณะครูมีความหวังจึงได้เสนอข้อเรียกร้องต่อทางราชการ 3 ข้อ คือ 1) ให้สืบสวนสอบสวนสาเหตุและนำเอาคนร้ายมาลงโทษตามกฎหมายให้เร็วที่สุด 2) ขอความเป็นธรรมเรื่องสวัสดิการของครูที่ตายและที่จะอยู่ต่อไปให้สมคุณหรือดีกว่าเดิม 3) ขอให้ทางราชการที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้ได้ออกแถลงชี้แจงโทษครุฑทั่วไปรวมถึงปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้น และการประชุมเรียกร้องครั้งนี้ให้ถือเป็นความผิด

มาคมภูมิ 17 ธค.2521

ลักลอบส่งวัตถุโบราณออกนอก เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2521 นายอุดม สุขภักดิ์ ผอ.กองตรวจสินค้าขาออกกับพวก ได้ไปตรวจค้นเรือลอมขนาดใหญ่วิ่งรับสินค้ามาจากโกดังยูโนเค็ทโซโล อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ ซึ่งสินค้านั้นจะขนพระพุทธรูปและวัตถุโบราณออกนอกราชอาณาจักร จากการตรวจค้นในเรือลอมเลขทะเบียน อย.1465 มีสิ่งของโบราณมีลักษณะเหมือนพระพุทธรูปและสนธิชนสงฆ์จาก อ.พระประแดง และติดตามมาจนถึงโกดังที่ 3 ท่าเรือคลองเตย พบสิ่งโบราณวัตถุทั้งสิ้น 47 สิ่ง จับกุมลูกเรือที่ดูแลสินค้าสองคนคือนายวิมล อินทรลักษณ์ อายุ 16 ปี และนายนิศย์ นนอม อายุ 18 ปี เมื่อเปิดสิ่งไม่พบพระพุทธรูป วัตถุโบราณมากมาย ซึ่งเป็นของทองคำไหมโสดออกนอกประเทศ มูลค่าประมาณ 100

สิ่งไม่ทั้ง 47 สิ่งจึงกล่าวเป็นของทางที่วิคาสตั้ง แอนด์ คราฟทิง ซึ่งมีนางสาวสุกัญญา อุนทวัฒน์ เป็นเจ้าของผู้จัดการ และหจก.ชาดายุทธแพทกิง ซึ่งมีนายทรงศักดิ์ บุญรังสรรค์ เป็นผู้จัดการ และเป็นผู้ส่งออกไปยังประเทศฝรั่งเศส เยอรมันตะวันตก เบลเยียม โดยเรือชื่อ มุหงา คันหยง

เกล็นิวส์ 25 ธค.2521

เศรษฐกิจ

"ไทยค่าค่า" การกู้ยืมเงินจากต่างประเทศจะเพิ่มขึ้นเพื่อ บิชาวนา ของเกรียงศักดิ์ รัฐบาลของนายกรัฐมนตรีเกรียงศักดิ์ ชมนันทนได้เพิ่มเป้าสำหรับการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศในระยะเวลาสามปีสุดท้ายของแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 4 เป็นจำนวน 29% (ซึ่งผู้เชี่ยวชาญหลายคนในกรุงเทพฯ เห็นว่าเป็นนโยบายริเริ่มที่สำคัญทีเดียว) เงินส่วนใหญ่มุ่งไปยังโครงการทางการเกษตรและสาธารณสุข การปรับปรุงแผนการพัฒนาระบบคมนาคมปีงบประมาณ 2520-2524 ตรงกับการประกาศของนายกรัฐมนตรีให้ให้ปี 2522 เป็น"ปีชาวนา"ด้วย เรื่องนี้สืบเนื่องมาจากการตีพิมพ์รายละเอียดของรายงานธนาคารโลกเกี่ยวกับประเทศไทยซึ่งกล่าวในตอนหนึ่งว่า ในขณะที่ระหว่างปีพ.ศ.2505-2519 ความยากจนลดลงจาก 50% เหลือ 25% นั้น (รายได้เฉลี่ยต่อหัว-บก.) เขตชนบทที่ยากจนที่สุดไม่ได้รับส่วนแบ่งเลยจากความเจริญทางเศรษฐกิจซึ่งเฉลี่ยถึง 7% ต่อปีในระยะ 15 ปีที่ผ่านมา (การกระจายรายได้ไม่ทั่วถึง-บก.)

หลังจากที่มีการประชุมร่างและเตรียมยืมเงินเพิ่มขึ้นระหว่างเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายนนี้ ก็ได้มีการประชุมของกลุ่มให้คำปรึกษาแก่ประเทศไทยซึ่งที่กรุงปารีส เมื่อวันที่ 5-6 ธค.21 กลุ่มนี้ได้พิจารณาสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของเมืองไทย แนวทางของนโยบายรัฐบาล และความต้องการความช่วยเหลือทางการเงินและทางเทคนิคสำหรับเวลาที่เหลือของแผนพัฒนาฉบับที่ 4 นี้ การประชุมที่กรุงปารีสประกอบด้วยตัวแทนจากออสเตรเลีย แคนาดา ฝรั่งเศส เยอรมันตะวันตก อิตาลี ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ สหราชอาณาจักร อเมริกา สเปน สวิตเซอร์แลนด์ และไทย และตัวแทนจากธนาคารเพื่อการพัฒนาของเอเชีย บริษัทเงินทุนระหว่างประเทศ (สาขาของธนาคารโลก) องค์การสำหรับความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ไอเอ็มเอฟ และโครงการพัฒนาของสหประชาชาติ ที่ประชุมสนับสนุนการเพิ่มเงินกู้ยืมโดยสรุปว่า สมควรเป็นอย่างยิ่งที่การกู้ยืมราคาตก ๆ จากผู้ให้ที่เป็นทางการที่จะขยายมากขึ้น เพื่อให้แน่ใจว่าประเทศไทยจะได้รับความสำเร็จสมความมุ่งหมายในการพัฒนา เมื่อปี 2520 ความเจริญทางเศรษฐกิจของไทยได้เพียง 6.2% ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายคือ 7% เพราะภาวะฝนแล้ง ฤดูกาลค้าขายลง และเงินเพื่อทำให้อำนาจการลงทุนของรัฐสูงขึ้นด้วย นอกจากสิ่งเหล่านี้แล้วยังมีโครงการลงทุนใหม่ ๆ และการพยายามที่จะพัฒนาเขตชนบทที่ค่อนข้างยากจน ซึ่งทำให้ตัวเลขของการลงทุนสูงขึ้นทั้งจากของรัฐและเอกชนด้วย ในระยะ 5 ปีของแผนพัฒนานี้ เพิ่มจาก 31 พันล้านเหรียญสหรัฐเป็น 36.8 พันล้าน เพื่อให้แผนการเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ดังนั้นจะต้องเพิ่มการกู้เงินจากต่างประเทศจากเดิม 4.1 พันล้านเหรียญสหรัฐเป็น 5.3 พันล้าน ในสองปีแรกของแผนนี้ไทยได้ไป 1.14 พันล้าน เพื่อใช้จ่ายในโครงการพัฒนา 42 โครงการด้วยกัน เจ้าหน้าที่ใหญ่ที่สุดคือแก่ ธนาคารเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา (ธนาคารโลก) ญี่ปุ่น ทาลากเงิน และธนาคารเพื่อการพัฒนาของเอเชีย ไม่มีใครทราบชื่อกว่าเพิ่มเงินกู้ก็เป็นผลเพียงใดจากภาวะเงินเฟ้อซึ่งเพิ่มจาก 4.2% ในปี 2519 และ 7.2% ในปี 2520 ไปกว่า 8% ในปี 2521 ทั้งแกมมีอำนาจมาในเดือนพฤศจิกายน 2520 พลเอกเกรียงศักดิ์ได้ประกาศริเริ่มหลายประการเพื่อจะควบคุมความไม่สมดุลระหว่างคนในเมืองกับชนบท และได้เพิ่มมาตรการบางเรื่องไว้ในแผนพัฒนาด้วย

รัฐบาลได้ตีพิมพ์สมุดขาวขึ้นพิเศษสำหรับเรื่องนี้ แผนการยืมเพิ่มขึ้นอันใหม่จะเป็นการยืมโดยตรงของรัฐบาล 1.36 พันล้าน

เหรียญสหรัฐ เงินกู้โดยทวงจะใช้สำหรับการเกษตรและชลประทาน(505 ล้าน) การพัฒนาชนบทรวม(222ล้าน) การขนส่งและคมนาคม(494 ล้าน) อุตสาหกรรม(15 ล้าน) สาธารณูปโภค(42 ล้าน) การสาธารณสุข(45 ล้าน) การศึกษา(33 ล้าน) และอื่น ๆ(3 ล้าน) ส่วนเงินกู้ที่รัฐบาลค่าประกันเป็นเงิน 3.95 พันล้านโดยแบ่งออกเป็นการเกษตรและชลประทาน(170 ล้าน) ขนส่งและคมนาคม(496 ล้าน) พลังงาน (1.7 พันล้าน) สาธารณูปโภค (715 ล้าน) อุตสาหกรรม (200 ล้าน) และค่าใช้จ่ายภายใน(640 ล้าน) เงินเพื่อพลังงานและการขนส่งนั้นซึ่งจะปรับปรุงสาธารณูปโภคของชนบท รวมทั้งการสำรวจถนนและส่งไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้าน จำนวนเงิน 80 ล้านที่พลเอกเกรียงศักดิ์บิ่นอินให้การฟื้นฟูชนบทเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำและสาธารณูปโภคขั้นในหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือหลังภาวะฝนแล้งปีก่อน และอีก 48 ล้านสำหรับการปกครองจังหวัดมิโคปรากูอยู่ในสมุทชวาเนีย เพราะใช้เงินจากภายในประเทศทั้งหมด

โครงการพัฒนาชนบทรวมส่วนใหญ่ที่ปรากฏในสมุทชวาเนียได้รับการปฏิบัติในปีงบประมาณ 2522-2523 โครงการใหญ่ได้แก่ขบวนการ "หมู่บ้านใหม่" ซึ่งจะใช้เงิน 180 ล้านเหรียญสหรัฐในปี 2522 (มาจากต่างประเทศ 100 ล้านเหรียญสหรัฐ) โครงการนี้มุ่งที่จะเพิ่มรายได้ผลผลิตและมาตรฐานการครองชีพของชนบทโดยความร่วมมือ(สหกรณ์)และการพยายามช่วยเหลือตนเอง รัฐบาลจะเป็นเพียงผู้สนับสนุนและเสนอแนะ กับให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคเท่านั้น โครงการอื่นก็มีเช่น การพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร และพิจิตรเป็นเงิน 47 ล้าน(มาจากต่างประเทศ 25 ล้าน) โดยจะมีการสร้างถนนในชนบท 600 กม. ยกระดับถนนเดิม ซุกบ่อน้ำ 1,500 บ่อ บริการสาธารณสุข และงานขยายการเกษตรโดยหวังว่าจะให้ผลต่อครอบครัวถึง 140,000 ครอบครัวในชนบท นอกจากนี้มีแผนสองของแผนการเร่งรัดพัฒนามูลค่า 115 ล้าน(มาจากต่างประเทศ 50 ล้าน) ครอบคลุมถึง 49 จังหวัด ส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เงินกู้ราคาถูกจากต่างประเทศนี้คงจะไม่มากนัก ผู้เชี่ยวชาญทางการพัฒนาคนหนึ่งกล่าวว่า ธนาคารเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาจะเสนอให้ถึง 1 พันล้านบาท ธนาคารเพื่อการพัฒนาของเอเชียอีก 600 ล้าน ญี่ปุ่นประมาณ 1 พันล้าน โดยยานกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศของตน และจากประเทศอื่น ๆ อีก 200 ล้าน(บางส่วนจากประเทศอาหรับ) ผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่าการดึงเงินเกือบ 3 พันล้านจะได้ในราคาถูกมาก เงินกู้ส่วนที่เหลือหนึ่งในสามคงจะออกมาในรูปของการจ่ายคาสินค้าออก และอีก 2 ใน 3 จากธนาคารหรือผู้ให้กู้อื่น ๆ ตามราคาการค้าทั่วไป ผู้เชี่ยวชาญคนนี้คาดว่าเงินกู้นี้จะสูงกว่า 4.17 พันล้านที่ค่าใช้จ่ายเพื่อครอบคลุมถึงการพัฒนาระบบชลประทานในลาวไทย ซึ่งคงจะใช้เงิน 750 ล้านเหรียญ และคงต้องยืมอีก 650 ล้านเหรียญ กราบไถที่ไทยสามารถยืมเงินส่วนใหญ่ได้ในราคาที่ถูกลง ไทยก็คงไม่มีปัญหาเรื่องจ่ายคืน โดยที่มีพื้นที่ต่างประเทศของทางการเมืองเพียง 1.3 พันล้านเหรียญ(รวมทั้งคาซอวอ) ไทยมีหนี้สินน้อยที่สุดประเทศหนึ่งในเอเชียเมื่อเทียบกับรายได้ประชาชาติและรายได้จากสินค้าออก

จากบทความของนายปีเตอร์ ฟิสซ์ ใน FEER 5 มค.2522

ประชุมเศรษฐกิจอาเซียน วิทยุภัวลาดีเบอ์ ออกอากาศเมื่อวันที่ 16 ธค.21 (ตีพิมพ์ใน SWB 3 มค.22) รายงานถึงการประชุมรมท. เศรษฐกิจของอาเซียน ณ กรุงภัวลาดีเบอ์ระหว่างวันที่ 14-16 ธค.21 ที่ประชุมได้ลงนามตกลงในโครงการจัดตั้งโรงงานปุ๋ยเรียของมาเลเซียและอินโดนีเซีย รวมทั้งโครงการจัดหาโซดาแอซของอาเซียนในประเทศไทย ส่วนโครงการเครื่องยนต์คีเซลของสิงคโปร์ และโครงการปุ๋ยฟอสเฟตของฟิลิปปินส์นั้น ยังต้องการการศึกษาพิจารณาอีก นอกจากนี้ รมท.อาเซียนเห็นชอบที่จะให้มีข้าราชการของอาเซียนในกรณีฉุกเฉิน เป็นจำนวน 50,000 เมทริกตัน ในค่าแกลงรวมยังได้กล่าวถึงข้อกำหนดในวิธีปฏิบัติให้สิทธิพิเศษระหว่างกันเกี่ยวกับการค้า ว่าจะได้ขยายอัตราสินค้าออกไปอีก 500 ประเภท ทั้งแต่วันที่ 15 มีค.22 เป็นต้นไป (คู่มือไทยฉบับที่ 10 หน้า 7)

นายปรก อัมระนันท์ รมช.พาณิชย์ ได้แถลงกับผู้สื่อข่าวภายหลังการเดินทางกลับจากการประชุม (ตีพิมพ์ในข่าวไทย 1 มค.22) ว่าการที่อาเซียนตกลงกันได้ในเรื่องอุตสาหกรรมโครงการปุ๋ยเรียและโซดาแอซนั้น นับว่าประสบความสำเร็จมาก เพราะเป็นการร่วมมือที่ยากที่สุด และไม่มีกลุ่มประเทศใดทำกันอยู่แล้ว นายปรกเบิกเผยทอไปว่าที่ประชุมได้มีการพุดกันถึงปัญหาการค้าของประเทศไทยอาเซียนที่เสียเปรียบต่อญี่ปุ่น หรือการที่ทองซื้อสินค้าญี่ปุ่นเป็นเงินเยน และขายสินค้าไทยเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐ ตลอดจนการกีดกันเงินจากญี่ปุ่นในขณะที่ค่าของเงินเยนสูงขึ้น ทำให้เราเสียเปรียบในแง่ที่ทองชำระเงินมากยิ่งขึ้น ที่ประชุมก็ได้เห็นชอบที่จะให้มีการติดต่อกับรมท. ระหว่างอาเซียนกับญี่ปุ่นในด้านความร่วมมือทางการค้าต่อไป

ภาวะการค้าของไทยในรอบ 8 เดือน กรมศุลกากรเปิดเผยว่าในรอบ 8 เดือนแรกของปี 2521 ประเทศไทยได้เปรียบดุลการค้าประเทศต่าง ๆ 20 ประเทศในยุโรปทั้งสิ้น 2,372 ล้านบาท โดยสินค้าออกมีมูลค่า 14,757 ล้านบาท สินค้าเข้ามีมูลค่า 12,385 ล้านบาท

ส่วนการค้าของไทยกับประเทศในเอเชียในระยะเวลาดังกล่าวไทยเสียเปรียบดุลการค้าทั้งสิ้น 9,464 ล้านบาท โดยสินค้าออกของไทยมีมูลค่า 24,366 ล้านบาท ขณะที่สินค้าเข้ามีมูลค่าถึง 33,830 ล้านบาท ประเทศในเอเชียที่ไทยเสียเปรียบดุลการค้ามากที่สุดคือญี่ปุ่น ซึ่งไทยขาดดุลถึง 11,524 ล้านบาท

ข่าวไทย 21 ธค.21

ยอกกาซีและการพัฒนาอุตสาหกรรม วิทยุแห่งประเทศไทย ออกอากาศเมื่อวันที่ 14 พย.21(ตีพิมพ์ใน SWB 6 ธค.21) กล่าวถึงยอกเงินกาซีที่เก็บไคระหว่างปีงบประมาณ 2520-2521 ว่ามียอดสูงกว่าที่คาดไว้แต่เดิม ภาษีทั้งหมดที่เก็บได้จากเดือนตุลาคม 2520

ถึงเดือนกันยายน 2521 มียอด 62,389 ล้านบาท สูงกว่าปีก่อนถึง 10,150 ล้านบาท

ในวันที่ 18 พย. 21 วิทยุแห่งประเทศไทย ออกอากาศว่า การพัฒนาทางอุตสาหกรรมโดยทั่วไปในรอบปีงบประมาณ 2520-2521 กระทรวงอุตสาหกรรมได้อนุญาตให้มีการจัดตั้งโรงงาน 7,254 แห่ง ซึ่งก่อให้เกิดการลงทุนค่านเงินหนประมาณ 8,437 ล้านบาท และก่อให้เกิดแหล่งงานสำหรับคนงาน 59,733 คน ปัจจุบันประมาณว่ามีโรงงานทั่วประเทศทั้งสิ้น 60,000 โรงงาน (ศัพท์ใน SWB 6 ธค. 21)

แรงงาน

การประท้วงของกรรมกรโรงงานยาสูบ การประท้วงครั้งนี้เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 27 พย. 21 ถึงวันที่ 1 ธค. 21 มีสาเหตุเนื่องมาจากความไม่พอใจในอัตราเงินเดือน ซึ่งค่อนข้างต่ำกว่าพนักงานองค์การโทรศัพท์ ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจระดับเดียวกัน ทางรัฐบาลได้ส่ง พลโทจิตร ๗ ลำปาง มาไกลเกลี่ยและรับข้อเสนอของกรรมกรทั้งหมดไปเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เรื่องราวท่าทีจะจบลง แต่ไม่เป็นเช่นนั้นเพราะเมื่อ นายเสริม จินวาลา ผอ. โรงงานยาสูบได้ออกคำสั่งให้กรรมกรเขารายงานตัวภายในวันที่ 30 พย. หากใครไม่รายงานตัวถือว่าไม่ประสงค์ทำงานในโรงงานยาสูบต่อไป และจะถือเป็นการ "ลาออก" คนงานไม่พอใจคำสั่งนี้ และไม่ยอมกลับเข้าทำงาน โดยยังคงชุมนุมต่อไป และยื่นขอเรียกร้องใหม่ขอให้ปลดผอ. โรงงานยาสูบออกจากตำแหน่ง

ทางค่านายไพศาล ขวัชชัยนันท์ ประธานสภาองค์การลูกจ้างสภาแรงงานแห่งประเทศไทย ได้ออกโรงสนับสนุนการประท้วงของโรงงานยาสูบ ว่าการที่มีคำสั่งบังคับให้กรรมกรเขารายงานตัวเหมือนรูดน้ำมันใส่กองเพลิง และขอให้ทบทวนคำสั่งใหม่ก่อนที่เรื่องจะบานปลาย ส่วนนายวิจิตต์ ส่งทอง อธิบดีกรมแรงงานกล่าวว่า ปัญหาการหยุดงานของพนักงานยาสูบนั้นเป็นการนัดหยุดงานครั้งใหญ่ในรอบปี แต่เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องของกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ ทางราชการจึงประกาศให้กลับเข้าทำงานโดยเร็ว แล้วดำเนินการเรียกร้องมาตามขั้นตอนใหม่

พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า ทุกอย่างต้องทำตามขั้นตอนของกฎหมาย ถ้าภายในวันที่ 30 พย. พนักงานกลับเข้าทำงานตามปกติ ก็จะไม่เอาเรื่อง

ในที่สุดรัฐบาลก็สั่งให้รัฐวิสาหกิจปรับเงินเดือนขึ้นค่าให้เท่ากับหมกรวมทั้งโรงงานยาสูบด้วย สำหรับข้อเรียกร้องให้ปลดพนักงานยาสูบนั้นเป็นคนละเรื่อง จะตองพิจารณาต่อไปว่าทำผิดอะไรจริงหรือเปล่า

การประท้วงครั้งนี้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง นายสุนทร แก้วเนตร อธิบดีประธานสภาแรงงานรฟ. เห็นว่าเป็นไปโดยที่ผู้มีอายุเข้าเงื่อนไขเรียกร้องความเป็นธรรมของกรรมกร เป็นเครื่องมือ เพื่อหาโอกาสทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้เกี่ยวข้องกับปัญหาอีกคนเห็นว่า ฝ่ายบริหารไม่สำรวจความถูกต้องแท้จริงของกรรมกร และใช้อำนาจเรื่อยมา ส่วนผู้อำนวยการโรงงานยาสูบนั้นจะแยกกันไม่ออกกับกลุ่มการเมืองบางกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับประชาธิปไตย นายไพสันต์ พรหมนอย เขียนในคอลัมน์ "นอกสภา" ของนสพ. มติชน (5 ธค. 21) ว่า "...น่าจะประกอบด้วยความไม่เท่าเทียมกันในอัตราเงินเดือนในแวดวงคนงานประเภทเดียวกัน ซึ่งจะตองแก้ไขโดยทันทีและตรงไปตรงมา การประท้วงของพนักงานได้พัฒนาไปเป็นชนิด "เขามาเย็นกลับ" ซึ่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการต่อสู้ของคนงานที่นับวันจะพลิกแพลงมากขึ้น คำสั่งต่าง ๆ ซากความศักดิ์สิทธิ์ ไม่ทำให้คนงานท้อถอยเกรงแม้นั่นคำสั่งที่จะใช้ความรุนแรงจึงไม่ไคผลเสมอไป..." นายไพสันต์ ได้ตั้งคำถามว่า การประท้วงครั้งนี้ก่อให้เกิดการลงเสียงทางการเมืองหรือไม่ เพราะคนที่แก้ปัญหากลับไม่ใช้การตัดสินใจของคนออกคำสั่ง หรือ มท. กระทรวงการคลัง แต่เป็นการตัดสินใจของนายภา พาน "ตัวลิงค์" (ตัวเชื่อม -บก.) อย่างนายไพศาล ขวัชชัยนันท์

เรียบเรียงจาก บ้านเมือง 1-2 ธค. 21 สยามนิกร 12 ธค. 21

โรงงานเดือนกับค่าแรงงานค่า เมื่อวันที่ 2 ธค. 21 นายพูน อ่อนคำหล้า อยู่บ้านอ. เมือง จ. อุดรธานี นำความเข้าแจ้งต่อรทท. เสนาะ อุอนศรี รอยเวรสน. บุคคลโล คลองสาน ว่า นส. ทิม อายุ 19 ปี และภญ. ยุพิน อายุ 14 ปี บุตรสาวของทนายท่งทำงานอยู่โรงงานทอผ้าหางุนสวนสามัคคีบุคคลชนาภิจักรวาลทอ กำลังไครับความเคียดแค้นอย่างมาก ไม่ไครับเงินค่าจ้างตามที่ตกลงกันไว้ โดยไครับเงินค่าจ้างเพียงวันละ 2-5 บาทเท่านั้น เมื่อตนไปขอรับตัวกลับ แททางโรงงานไม่ยอม รทท. เสนาะไคไปที่โรงงานตั้งกล่าวปรากฏว่านายวีเช้ง แซ่เคียว เจ้าของและผู้จัดการไม่อยู่ จึงแจ้งให้ผู้ดูแลโรงงานทราบว่านายพูนของมารับลูกสาวกลับ

จากการสอบถามนายพูน ได้ความเพิ่มเติมอีกว่าโรงงานทอผ้า สัญญาจะให้ค่าจ้างแก่บุตรสาวของทนายท่งสองคนละ 3,000 บาทต่อปี นอกเหนือไปจากเงินเบี้ยเลี้ยงอีกไม่ต่ำกว่าวันละ 10 บาท ปรากฏว่าโรงงานทอผ้าจ่ายให้ตนเพียง 2,000 บาทเท่านั้น ซึ่งผิดไปจากสัญญา

ผลจากการเข้าทรวจโรงงานพบว่ามีคนงานหญิงอยู่ประมาณ 30 คน ในการทำงานแต่ละวัน เริ่มเวลา 06.00 น. พักกินข้าวเช้าตอน 8.00 น. แล้วทำงานต่อไปจนเที่ยง พักกินอาหารกลางวัน และทำงานต่อไปจนถึง 19.00 น. พักกินข้าวแล้วทำงานต่อไปถึง 22.00 น. บางวันถึง 24.00 น. อาหารที่ใหกินก็มีข้าวสวยกับแกงส้มหรือปลาเค็มเท่านั้น และโรงงานแห่งนี้ไคต่ออายุใบอนุญาตจัดตั้งโรงงานด้วย ซึ่งถ้าว่าจะดำเนินการคดีทางกฎหมาย และให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมลงโทษต่ออีกขั้นหนึ่ง

เคลสินีวั 3 ธค. 2521

สอบ"โกงเงิน"ที่บีเอส. นายวิชิต แสงทอง อธิบดีกรมแรงงาน กล่าวถึงเรื่องการสอบสวนสหภาพฯของกรมแรงงานที่โกงเงินของบริษัทบีเอส. โฆษกส่วนที่ว่า จะดำเนินการสอบสวนให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยจะไม่คำนึงว่าสหภาพฯนั้นมีผู้ใหญ่มากน้อยเท่าไรหรือไม่ สำหรับกรณีนายวิเชียร ศรีวิเชียร ประธานสหภาพฯของแรงงานภาคอุตสาหกรรม บีเอส. ยังไม่เคยมีการถึง 4,700 คน ไม่ได้รับการเปลี่ยนแล้ว แต่ นายวิชิต แสงทองกล่าวว่า จากกรณีนี้ไม่มีงานทำนั้น ถ้าบริษัทบีเอส เปิดทำงานต่อไปความปกติ และถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ก็ถือว่าเรื่องนั้นแล้ว กรมแรงงานนั้นใครเดือดร้อนก็ให้มาหาที่กรมแรงงาน แต่จนบัดนี้ก็ยังไม่เห็นมีกรมแรงงานไหนมาหาสักคน (สยามรัฐ 7 ธค.21)

ทางค่านายวิชาวิเชียรก็โทษกลับไปว่า เรื่องนี้จะไม่จบอย่างที่อธิบดีกรมแรงงานว่า เพราะกลุ่มของเราไม่ต้องการให้ถูกจ้างทำงานทันที และรับเงินค่าทดแทนไป แต่ต้องการให้บีเอส. ลดประสิทธิภาพการทำงานลงครึ่งหนึ่ง แต่กรมแรงงานกลับไม่สนใจประเด็นนี้ กลับให้สหภาพฯอีกกลุ่มหนึ่งไปเจรจากับบีเอส. แทน (บ้านเมือง 24 ธค.21)

เมื่อวันที่ 9 ธค.21 ได้มีการประชุมกลุ่มสหภาพแรงงานที่โรงแรมรอยัล โดยมีนายสุนทร แก้วเนตร และตัวแทนสหภาพต่างๆ ประมาณ 100 คน ประมวลว่าที่ประชุมโดยอภิปรายโจมตีนายสุนทร ประธานในที่ประชุมว่ากลายเป็นฝ่ายรัฐบาล ในเรื่องที่ไม่อาจจะจัดการให้กับฝ่ายคนงานของบริษัทบีเอส. ซึ่งจะใช้เรื่องทุนแรงแทนคนงานบางกลุ่ม และมีการเรียกร้องให้นายสุนทรลาออกไปเสีย

ในที่สุดที่ประชุมได้ลงมติในเรื่องเกี่ยวกับบริษัทบีเอส. 2 ข้อ คือ 1. ให้ทุกฝ่ายหาข้อมูลมาเสนอต่อที่ประชุม และ 2. ให้รัฐบาลหาหนทางนโยบายในเรื่องการใช้เครื่องทุนแรงเสียใหม่ (บ้านเมือง 10 ธค.21)

ผู้สื่อข่าวถูกใช้งานใน"ค่ายมรก" เมื่อวันที่ 23 ธค.21 พท.ชุมพล นุรักษ์เขา นายทหารฝ่ายเสนาธิการกองกิจการพลเรือน กองทัพภาคที่ 2 โคน้ำตัวนายต้น เนื้ออ่อน อายุ 18 ปี เป็นชาวลาวอพยพ ไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ศร.(ศูนย์รวมชาว) นครราชสีมา ทำการสอบสวน ให้ความรู้ นายต้นหลบหนีมาจากลาวมาอยู่ที่ศูนย์อพยพที่จ.อุบลราชธานี ประมาณ 4 ปีเศษ เคยมาโคกหลบหนีไปทำงานในไร่อ่างจังหวัดชลบุรี ตามคำสั่งชวนของชาวจังหวัดและลาวประมาณ 30 คน โดยคนชักชวนบอกว่าจะมีเงินให้ล่วงหน้าคนละ 200 บาท พวกตนถูกพาตัวไปทำงานในไร่อ่างแห่งหนึ่ง ไม่ทราบอายุในอำเภอใด ทราบแต่ว่าเป็นจังหวัดชลบุรี ถูกบังคับให้ทำงานอย่างหนัก มีชายฉกรรจ์ประมาณ 6-7 คนถือปืนเอ็ม16 ควบคุมป้องกันการทำงาน เงินล่วงหน้าที่จะจ่ายก็ไม่ได้ออก แต่บอกว่าจ่ายเมื่อทำงานครบปีแล้ว การทำงานก็ถูกบังคับเยี่ยงทาส ใครขัดขืนจะถูกซ้อมอย่างทารุณ ชาวก็ให้กินวันละ 2 มื้อ อยู่ในค่ายมรกนั้นได้ 3-4 วันตนกับพวกจำนวนหนึ่งก็พากันหลบหนีออกมาได้

เคลสินธุ์ 25 ธค.2521

แรงงานกับอาหารที่บ้านบางเขน ในคอลัมน์ จดหมายของนสพ.อาทิตย์ ราชวัน ประจำวันที่ 26 ธค.21 ผู้อ่านชื่อ"มณี มณีนิล" เขียนจดหมายพอสรรูปความโศก พลเอกเกรียงศักดิ์ โค่นทัพกับผู้นำสหภาพประมาณ 50 แห่ง เพื่อเลี้ยงสังสรรค์สนทนา ในคำวันที่ 26 ธค. ที่บ้านพักนายภา แดงบางเขน ก็เป็นชาวที่นายอินทวิญญูที่มีหน้าที่บริหารบ้านเมืองคอยคานแรงงาน ยืนเคียงบ่าเคียงไหล่ของชาติควรคิดประการที่ 1 สภาแรงงานที่จดทะเบียนและกำลังได้รับการพิจารณาจดทะเบียนมีจำนวนถึง 3 สภา แต่เหตุใดก็ดูเชิงจึงได้ยอมให้เพียงสภาองค์การลูกจ้างสภาแรงงานแห่งประเทศไทยเป็นผู้เลือกแต่เพียงแห่งเดียว คิดว่าเป็นการไม่ถูกต้องแน่นอนก็ยอมเลือกเอาพวก และไม่ยอมเอาคนอื่นที่ตนไม่ชอบพอเขาไปรวมด้วย ซึ่งสหภาพแรงงานในปัจจุบันมีถึง 170 กว่าสหภาพ ประการสำคัญที่สองคือ ผู้นำคนงานทั้ง 50 คนที่ถูกเชิญไปนั้นมิได้ใครบางใหม่ที่กำลังกล้าหาญสนทนาในวันนั้น ที่นายภาวิญญูพาออกอะไร ออกมาชี้แจง หรือพิมพ์เป็นรายงานแจกให้สหภาพทั่วประเทศทราบบาง

"กับอีกอย่างหนึ่งก็ขอย้ำให้อาหารบ้านบางเขนออกอุบายของผู้นำแรงงานไว้เท่านั้น"

การศึกษา

10 สถาบันรวมหัวกันคว่ำกฤษฎีสมสร ที่ตึกจักรพงษ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บ่ายวันที่ 13 ธค.21 ได้มีการประชุมนายกสโมสรนักศึกษา 10 สถาบัน ประกอบด้วย จุฬาฯ ธรรมศาสตร์ มหิดล รวมค่าแห่ง ศิลปากร ชอนแกน เชียงใหม่ ลาดกระบัง บางมด และเกษรศาสตร์

ที่ประชุมได้พิจารณาถึงกฤษฎีสมสรของสโมสรนักศึกษาทุกสถาบันว่าไม่มีความเหมาะสมกับความเป็นจริงในปัจจุบัน ไม่เป็นประชาธิปไตย และไม่ให้สิทธิเสรีภาพแก่นักศึกษา และขอแก้ไขกฤษฎีสมสรครั้งนี้ 1. ให้มีการเลือกตั้งกรรมการบริหารสโมสรทางคุรุทุกตำแหน่ง 2. ให้มีสภานักศึกษา ที่ประชุมมีความเห็นชอบไปว่ากฤษฎีสมสรของแต่ละสถาบันควรขึ้นกับสถาบันแห่งนั้น ไม่ใช่อยู่ภายใต้การครอบงำของมหาวิทยาลัยของรัฐกำหนดเหมือนกันทุกแห่งดังเช่นปัจจุบัน

ไทยนิกร 25 ธค.2521

ตั้งโรงเรียนวิจิตรศิลป์ในฐานที่มั่น หลังจากมีการศึกษาค้นคว้าวิจิตรศิลป์ในฐานที่มั่นมารอบ 1 ปี นักเรียนวิจิตรศิลป์รุ่นที่ 1 ก็แยกย้ายกันไปปฏิบัติภาระหน้าที่ ในพิธีเปิดเรียนอาจารย์คนหนึ่งกล่าวว่า "เนื่องจากสถานการณ์ทุกด้านของการปฏิวัติไทย โคชขยายตัวเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว พรรคของเราได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในงานด้านวิจิตรศิลป์ จึงดำริให้จัดตั้งโรงเรียนเพื่อการนี้ขึ้น"

หลักสูตรในการสอนมี 8 วิชาด้วยกันคือ ทฤษฎีศิลปะ องค์ประกอบศิลป์ การเขียนภาพหุ่นนิ่ง การเขียนภาพทิวทัศน์ ภายวิภาค การ

เชิงมาพูนน้ำ การเขียนการ์ตูนและเทคนิคการพิมพ์ภาพ หลักศรณกำหนดขึ้นโดยให้สอดคล้องกับความต้องการ เฉพาะหน้าและสอดคล้องกับความต้องการของแนวหน้า ในวันหนึ่งจะแบ่งเวลาศึกษารุ่งวัน อีกครึ่งวันเป็นการไขแรงแรงงาน การศึกษามีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ส่วนใหญ่จะเน้นหนักในทางปฏิบัติและศึกษาการ เมืองควมคูไปควย เพราะศิลปินของเราจะทองทั้ง "แคงและเชี่ยวชาญ"

"นักเรียนของเรามีอายุระหว่าง 14-18 ปี ทุกคนเอาใจใส่ต่อการศึกษามาก แม้ว่าจะระยะเวลาการเรียนจะสั้น เราได้ทดสอบผลการเรียนโดยให้ทำโปสเตอร์และหนังสืออนุสรณ์ซึ่งก็ดี แมรดทำโคคี่" บทความในหนังสืออนุสรณ์นี้ เน้นหนักถึงศิลปินประชาชนจะทองรับใช้การปฏิบัติและรับใช้มวลชนอย่างไม่มีเงื่อนไข

สำหรับอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนบางท่านเคยเป็นผู้ทำงานด้านโปสเตอร์ ทำหนังสือและเขียนการ์ตูนมาก่อน หลังจากการศึกษาจบแล้วนักเรียนก็ได้ออกสู่แนวหน้า นำความรูไปประสานกับการปฏิบัติอย่างแท้จริง นักเรียนคนหนึ่งกล่าวว่า "พรรคโคสอนผมให้รู้จักนำวิชาจิตรศิลป์ไปรับใช้ประชาชนผู้ทุกขยากที่ถูกดขี่ทั้งปวง รู้จักนำไปโจมตีศัตรูของประชาชน."

อชิปคัย ปีที่ 2 ฉบับที่ 4/พย.2521

ครูอาเขียนทั้งสภาครุภูมิภาค เมื่อวันที่ 24 พย.21 ได้มีการประชุมขององค์การครุ 13 แห่งจากประเทศกลุ่มอาเขียน ซึ่งมีครุในสังกัดกว่า 1 ล้านคน คือ ไทย พิลิปปินส์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ๗ ประเทศสิงคโปร์ ผู้แทนไทยจาก 3 องค์การคือ ผู้แทนสำนักงานครุสภา ผู้แทนสมาคมการศึกษา ผู้แทนสมาคมครูโรงเรียนราษฎร์

ที่ประชุมตกลงทั้งสภาครูอาเขียนขึ้น มีหน้าที่ 3 ประการคือ 1) เพื่อร่วมมือกันส่งเสริมความก้าวหน้าในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาและกิจกรรมของประเทศกลุ่มอาเขียน ตลอดจนเข้าใจและวัฒนธรรมของประชาชน 2) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์การครุในประเทศกลุ่มอาเขียน ควบคุมการจัดทำโครงการรวมเกี่ยวกับครุ การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม 3) เพื่อช่วยเหลือองค์การสมาชิกในการพัฒนากิจกรรมทางการศึกษา โดยเน้นในการส่งเสริมวัตถุประสงค์และอุดมการณ์ของสมาคมนักอาเขียน

บ้านเมือง 3 ธค.2521

สื่อมวลชน

เก็บวารสารมหกไทยเสนอเรื่อง 14 ตุลา เมื่อวันที่ 20 พย.21 ข้าราชการจากสำนักงานปลัดกระทรวงมหกไทยได้ไปยังสำนักงานหนังสือพิมพ์อาทิตย์ เพื่อขอวารสารการสื่อสาร ฉบับเดือนตุลาคม โดยแจ้งว่า ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ขอวารสารนี้คืน และเป็นฉบับที่เพิ่งออกแจกจ่ายไปตามสื่อมวลชนและห้องสมุดทั่วไป สาเหตุที่วารสารนี้ถูกเก็บ อาทิตย์รายวัน รายงานว่า เพราะมีรายงานเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 อย่างละเอียด รวมทั้งยังมีการรวบรวมชื่อผู้นำชาวนา นักศึกษา นักการเมืองที่ถูกฆาตกรรมในช่วงประชาธิปไตยมา

นอกจากนี้ยังมีบทวิชื่อ "ความซัดแย้ง" ที่มีเนื้อหาให้เห็นคุณค่าของความซัดแย้ง เพื่อสร้างสรรสิ่งที่ดีกว่าในสังคม คณะผู้จัดทำอาจจะถูกสอบสวน

อาทิตย์ 21 พย.2521

ฝึก"พายุ" หนังสือเขียนยุคก เมื่อวันที่ 2 ธค.21 ในขณะที่สทอ.ค่างง เหมเคโซ หัวหน้าสายตรวจสกอ.เมืองนครศรีธรรมราช ตรวจตรารักษาความสงบจนถึงสถานีรถไฟนครศรีธรรมราช พบวัยรุ่น 4-5 คนกำลังชนหนังสือพิมพ์ที่ชานชาลา พบเห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงวิ่งหนี สทอ.ค่างง เขาค้นพบหนังสือ "พายุ"รายสัปดาห์ เป็นจำนวนหมื่น ๆ เล่ม และไม่มีชื่อแหล่งพิมพ์ ส่วนข้อความข้างในเขียนโจมตีรัฐบาลต่าง ๆ นานา และให้การสนับสนุนก

หนังสือดังกล่าวได้ส่งจากสกอ.เมืองนครศรีธรรมราชไปยังกองกำกับการตำรวจภูธร และส่งต่อไปยัง ศชร.พทท.8 (ศูนย์ข่าวรวมพลเรือน ทหาร ตำรวจ 8) ซึ่งมีเจ้าหน้าที่สันติบาลทำงานอยู่เพื่อตรวจสอบหนังสือพายุ คอไป

ไทยนิกร 18 ธค.2521

ออกวรรณกรรมเพื่อชีวิตในฐานที่มั่น วรรณกรรมเพื่อชีวิต เป็นหนังสือราย 3 เดือน จัดทำโดย"กลุ่มนักเขียน-นักหนังสือพิมพ์เพื่อประชาชน" เพื่อเผยแพร่งานศิลปะวรรณกรรมที่ปฏิบัติ สวมคคือองค์กรนักเขียน นักหนังสือพิมพ์และนักเขียน นักหนังสือพิมพ์ ทั้งในเมือง ท่างประเทศและนฐานที่มั่น ฉบับที่ 2 ออกมาในเดือนตุลาคม 2521 เนื้อหาประกอบด้วย วรรณกรรมสัมภาษณ์ วิสา คัญทัพ ชื่อ "การปฏิบัติให้ชีวิตใหม่แถม" มีเรื่องสั้นของวัฒน์ วรรณยางกูรเรื่อง "ไฟกลางฝน" นอกนั้นก็มคอดัมนอื่น ๆ เช่นจกหมาย กวีวรรณกรรมสนทนา

หนังสือวรรณกรรมเพื่อชีวิต เป็นหนังสือขนาด 16 หน้ายก หนาประมาณ 80 หน้า ออกในฐานที่มั่นปฏิบัติแห่งหนึ่งในประเทศไทย มีภาพประกอบฝีมือทหารปลดแอก และนักเขียนคี่ ๆ หลายภาพ

วรรณกรรมเพื่อชีวิต ตุลาคม 2521



คุก ลาดยาว

"อค์คคนคุก"

สภาพที่อยู่ที่นอน

ทางเรือนจำมีนักโทษกระจายอยู่ตามแดนต่าง ๆ 4 แดนด้วยกัน แต่ก็มีสภาพที่แออัดไม่ต่างกัน ห้องนักโทษแต่ละห้องจะมีนักโทษอัดแน่นจนเวลานอนพลิกตัวไม่ได้ บางห้องถึงขนาดใครลุกไปห้องน้ำแล้วหาที่นอนไม่เจอก็มี นอกจากนี้ในแต่ละห้องยังมีสัตว์จำพวก เรือค เทา ไรนกพิราบ แมลงสาบ หนู และที่ร้ายกาจที่สุดคือ ยุง

ในระยะแรกที่ถูกจับเข้ามาในเรือนจำ บรรยาการเต็มไปด้วยความบีบคั้นทารุณทั้งทางร่างกายและจิตใจ ก่อนหน้าที่เราจะถูกนำมาที่เรือนจำ ปรากฏว่าภายในเรือนจำมีการก่อกบฏและก่อความวุ่นวายขึ้น โดยกลุ่มอันธพาลอิทธิพล (เรียกว่า "มาลาญ") สมุนของเจ้าหน้าที่ชั้นสูงบางคน ถึงขนาดมีข่าวว่าเตรียม "ซอม" ทัณฑ์มาตั้ง แต่เมื่อเราเดินทางมาถึงในวันแรก เหตุการณ์ทั่ว ๆ ไปค่อนข้างปกติ เนื่องจากทางเรือนจำนำนักโทษเราห้องซึ่งเรียบร้อยแล้ว แต่พวกมาลาญอิทธิพลได้ส่งคนมาสังเกตการณ์ตลอด เราภาพจนของพวกเราโคลงเคลงกระส่ำที่พวกนั้นสร้างขึ้นมาอย่างต่ำเป็นชาว เราทุกคนอ่อนน้อม สุภาพ มีเหตุมีผล จนพวกมาลาญบางคนถึงกับยอมรับออกมว่า "พวกนี้เป็นคนดี"

เรือนจำจัดห้องขนาด 4x7 เมตรให้เราอยู่รวมกัน 4 คน สภาพของห้องสกปรก มุงลวดชำรุด ยุงชุมมาก คืนหนึ่งมีประมาณ 200-300 ตัว (ประมาณเอาจากที่ทับตายในแฉกและคืน) มีหนูและแมลงสาบ นอกจากนี้มีเสื่อเก่า ๆ 3 ชิ้น ผ้ามหุซาค-หึ่งเก่าและหึ่งเหม็นสาบ 2 ชิ้น พวกเราต้องสู้กับยุงอย่างทรหดอกทน โดยผลัดกันนอนผลัดกันตบยุง สภาพเป็นอยู่เช่นนี้ราวเดือนเศษ เราก็ชวนช่วยหาเศษผ้ามาถักกันเป็นมุ้งหลังเล็ก ๆ ซึ่งมีเนื้อที่เพียงพอสำหรับหัวของพวกเราตั้งสี่คน เพราะเป็นส่วนที่ถูกยุงกัดมากที่สุด ส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย อันที่จริงญาติของพวกเราเคยนำมุ้งมาฝากให้กับเจ้าหน้าที่ แต่ก็ได้รับการปฏิเสธ โดยทางเรือนจำอ้างว่าห้องนอนมีมุ้งลวดให้แล้ว ญาติจึงรับมุ้งกลับไปด้วยความไม่สบายใจ และเป็นห่วง หึ่ง ๆ ที่รู้ว่าลูกคงถูกยุงรุมหึ่งอยู่ทุกคืน แต่ญาติก็ไม่สามารถช่วยอะไรได้

จากเสียงตบยุง เสียงบนและการพยายามชวนช่วยที่ทำมุ้งใช้เอง ได้สร้างความเห็นอกเห็นใจต่อนักโทษรอบข้าง จนเกิดเป็นเสียงดังไปถึงผู้ปกครองเรือนจำ ประกอบกับในเดือนพฤศจิกายน นายชานินทร์ ภริยวิเชียร กับคณะได้เข้ามาเยี่ยมเรือนจำทางเรือนจำเลยต้องเยี่ยมมุงมาให้พวกเราสองหลัง เพื่อลดการวิพากษ์วิจารณ์ภายในเรือนจำลงควย และเพื่อแก้ภาพพจน์ของเรือนจำเองให้ดีขึ้น

นักโทษทุกคนถูกสั่งห้ามพูดคุยกับพวกเราโดยเด็ดขาด ห้ามเดินผ่านหน้าห้องพักของพวกเรา แม้กระทั่งบันไดทางขึ้นลง ถูกสั่งให้เป็นบวรโคตของห้าม มีโทษอื่นเช่นขึ้นลง เพราะเป็นบวรโคตที่อยู่เยื้องกับหน้าห้องของเรา ตลอดเวลาสามเดือนเราถูกขังอยู่ในห้อง เราไม่สามารถลงไปชั้นล่างของเรือนพักและใช้ชีวิตเช่นนักโทษทั่วไปได้ เราไม่มีโอกาสใดถูกแสงแดด ไม่มีโอกาสใดออกไปรับอากาศบริสุทธิ์ จนกระทั่งเราเริ่มมีอาการอ่อนเพลีย ร่างกายซีดเหลือง ภูมิคุ้มกันโรครั่วลง เราพยายามออกกำลังกายกันในห้องพักทุกเช้า-เย็น และรับแสงแดดที่สาดผ่านลูกกรงเข้ามาเพียงเล็กน้อย แต่ก็มีโทษทำให้ดีขึ้น เราจึงขอเจ้าหน้าที่เพื่อไปพบและปรึกษาแพทย์ เจ้าหน้าที่แสดงท่าทางเบื้อหนาย และไม่ยอมรับผิดชอบโดยอ้างว่า ไม่อยากพาไป เพราะเกรงว่าจะไม่ปลอดภัย อาจถูกทำร้ายระหว่างทางได้ แต่เรายืนยันว่า เรากำลังป่วยและต้องการพบแพทย์ ในที่สุดเจ้า

หน้าที่ที่พาไป แพทย์ใจที่มีมองเราด้วยความสงสัยและเสนอว่า เราควรได้รับแสงแดด อากาศบริสุทธิ์ และการออกกำลังกาย กลางแจ้ง อากาศจริงจะดูแลสุขภาพ ในทางปฏิบัติแพทย์เองก็รู้สึกดี เพราะคำสั่งทาง ๆ ขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่วัยระดับสูงของเรื่อนจำ

เราออกนอกสภาพความเป็นอยู่ก็กลัว และพยายามเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ นำไปปรึกษาและร้องเรียนต่อบุคลากร เมื่อคราวที่พนักงานสอบสวนขอปากคำของผู้ต้องหาเป็นปากที่สี่ ผู้พิพากษาได้ก็เตือนเรื่อนจำให้ปฏิบัติตนของทนายลูกของ และเป็นไปตามที่กฎหมายรับรองไว้ การกักขังเกินกว่าเหตุเช่นที่ผ่านมา จึงเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ

ในระยะที่สองของการถูกจองจำ ทางเรื่อนจำเริ่มปรับปรุงซ่อมแซมมุ้งลวด เริ่มหา คีดีที. และยาฆ่ายุงมากกว่าจิกยุง และเริ่มทำหลายแห่ง เพราะพื้นที่ขงขนาดใหญ่ที่มีอยู่ทั่ว ๆ ไปในเรื่อนจำ แคกระนั้นก็ทำเป็นแบบขอไปที เจาหน้าที่นำเอายามคืนใหม่ มาเปลี่ยนให้เรา เราได้มีหนังสือร้องเรียนถึงผู้ปกครองเรื่อนจำทางสิทธิหลายอย่างที่เราสัญญาเสียกลับคืนมา เราต้องการให้เรื่อนจำปฏิบัติกับเราอย่างที่ถูกกฎหมายกำหนด โดยให้เราใช้ชีวิตอย่างนักโทษคนอื่น ๆ ไขออกกำลังกายกลางแจ้ง ไขทองสมุดโค ผู้ปกครองมายเยี่ยมและพูดคุยอย่างไม่รีบร้อนและไม่รีบร้อน หากเราสามารถป้องกันตนเองได้ในกรณีที่เราถูกนักโทษคนอื่น ๆ ข่มขู่เอาแล้วละก็ เขาก็ยินดีที่จะให้เราใช้ชีวิตเช่นนักโทษอื่น ๆ ในที่สุดผู้ออกมาเพียงว่า เขาจะอนุญาตให้เจาหน้าที่เปิดประตูของซึ่งให้เราทั้งวัน เราก่อนที่ระเบียบโค แต่ยังไม่ไหลลงชั้นล่าง หองสมุดและกีฬาจะไขหรือเล่นโคก็ต่อเมื่อ เจาหน้าที่พิเศษบุคคลเรา(หัวหน้าอิทธิพล)อยู่เวรเท่านั้น และถ้าเราไม่ปฏิบัติตามที่ หากมีอะไรก็เกิดขึ้น ทางเรื่อนจำจะไม่รีบร้อนไขโค ๆ หึงสิน ในทางปฏิบัติ เราได้ไขทองสมุดและเล่นกีฬาสัปดาห์ละครั้งเท่านั้น เพราะเจาหน้าที่พิเศษนั้นอยู่เวรอาทิตย์ละครั้ง และหลอนจะกล่าวเป็นเชิงขู้อยู่เสมอที่จะให้เราปฏิบัติตามที่ขอแนะนำของหลอนในหลายเรื่อง ซึ่งก็ล้วนแต่ยอมให้เรื่อนจำจากตัวเราไว้ โดยที่เราไม่กล้าคัดค้าน หลอนเองก็พยายามเตือนพวก"มาลาญ" ไม่ให้มาไกลพวกเรา และห้ามเชื่อในสิ่งที่พวกเรากลุมคุยกัน นอกจากนั้นหลอนยังบังคับในการปลุกเรกรรมลัทธิลี้ลับซึ่งอาศัยความไม่สัมพันธ์กัน มักจะรับคำสั่งจากเบื้องสูงบางคนที่บอกหลอนของขอมบุคคลที่กระด้างกระเดื่อง เราพยายามเตรียมรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้นทุก ๆ คำ เราสำรวจกำลังของพวกมาลาญ ความคิดจิตใจและวิธีการทำงาน ตลอดจนโอกาสและเงื่อนไขที่พวกนี้ใช้เป็นข้ออ้างในการข่มขู่นักโทษคนอื่น ๆ ข้ออ้างในการบังคับ เช่นไม่เคารพต่อเจาหน้าที่ ไม่เคารพสถาบันพระมหากษัตริย์ กำลังของพวกมาลาญมีอยู่จริง ๆ ไม่กี่คน ส่วนใหญ่เป็นพวกลูกไล่ของเขาคือ กับพวก"เกาคอก" (คือพวกที่อยู่ในคุกมานาน) ที่ชอบทำอะไรประจบเจา นาย เพื่อแลกกับอิทธิพลหลาย ๆ อย่าง ความจริงแล้วพวกนี้ถ่มมูมเมาไม่มีที่ตนะติด ๆ และถกเชิซในวีรกรรมที่รับใช้เจาหน้าที่และเป็นมือสมุนที่ซื่อสัตย์ ขณะเดียวกันก็ชอบวางอำนาจมาครใหญ่ทำตัวเป็นเจา นายกหัวนักโทษคนอื่น ๆ ที่อยู่ในสภาพหมกทางคอสู การวางตัวของพวกเราเป็นไปในลักษณะที่กลมกลืนกับคนอื่น ๆ โคและเขาก็กับพวกมาลาญได้เป็นส่วนใหญ่ พวกมาลาญจึงมีโอกาสได้รับรู้อะไรอีกด้านหนึ่งที่เกี่ยวกับเรา เราพยายามเป็นมิตรกับทุกคน ยิ้ม ราเริงแจมใส่

กระแสการต่อต้านพวกเรานั้นวันจะลดน้อยลงจนแทบจะไม่มีอีกเลย เหตุการณ์รุนแรงต่าง ๆ จึงไม่เกิดขึ้น ขณะเดียวกัน เราได้แย่งต่อข้ออ้างที่เราถูกจำกัดเสรีภาพที่ว่า "เพื่อความปลอดภัย" นั้นอย่างสมเหตุสมผลมากขึ้น และกลายเป็นเครื่องต่อรองที่เจาหน้าที่เองไม่อาจปฏิเสธได้ จึงทำให้พวกเราเริ่มได้สิทธิที่สูญเสียไปกลับคืนมาทีละน้อยและนำไปสู่สภาพที่เป็นอยู่ดีขึ้นเรื่อย ๆ

ในช่วงสุดท้ายก่อนที่แพริเซีย เค. เรียน มษ. ทางประเทศฝ่ายสิทธิมนุษยชนของสหรัฐอเมริกาเยือนไทย ในช่วงนี้มีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมากเกี่ยวกับความเป็นอยู่ มุ้งลวดที่ซำรุกโคถูกเปลี่ยนใหม่หมด การกักขังเป็นไปอย่างจริงจัง ไม่สูกเอาเผากินเหมือนแต่ก่อน มีการกำหนดวันพัฒนาหอง คือวันทีทุก ๆ คนจะกองซัดกลางหองพักให้สะอาดทุก ๆ คน เดือน มีการไ้ช่นายาคับกลิ่นในหองน้ำ เราถูกย้ายจากหองเคิม ใหม่อยู่ในหองที่ดีกว่าที่สุดในแดน ในหองบุควยผาซึ่งแตกต่างจากหองอื่น ๆ อากาศถ่ายเทได้ดีกว่า มีหลอดไฟที่ไฟแสงสว่างมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีโต๊ะเขียนหนังสือ ซึ่งแต่เคิมเขียนกันบนพื้น นอกจากนี้ยังได้รับอนุญาตให้ช่นไปเยี่ยมหองพักผอนในเวลาเย็นนานกว่าปกติ โคออกไปเล่นกีฬาทุกวัน แต่ในส่วนชองนักโทษคนอื่น ๆ ความแออัดยังคงมีอยู่โดยทั่วไป แมลงสาบ หนู เหว และเรือก ยังคงมีอยู่โดยปกติ

การพบกันที่ปรึกษากฎหมายและทนายความ

ในระยะแรกนั้นทางญาติได้เข้าชื่อยื่นหนังสือต่อสมาคมทนายความแห่งประเทศไทยเพื่อขอความช่วยเหลือ ในคำคำแนะนำเกี่ยวกับข้อกฎหมายและแนวในการสู้คดี จากนั้นไม่นานก็ได้มีทนายความจากสำนักงานต่าง ๆ โคขอเขาพบจำเลยตามเรื่อนจำต่าง ๆ ที่เรื่อนจำบางซำงและที่เรื่อนจำชัวครว.ร. คำรวจจนรบดบางเช่น ก็ได้รับความสะดวกโดยอนุญาตให้เขาพบโคทุกเวลาและโอกาสในลักษณะส่วนตัวควย ส่วนทางเรื่อนจำหญิงมีแต่กักกันทนายความตลอดมา บางครั้งทนายมาไม่ตรงวันเยี่ยมของญาติ ก็ไม่ยอมให้เขาพบจำเลย ทั้ง ๆ ที่จำเลยของเตรียมประเด็นสำคัญไป訴ความ ทางเรื่อนจำอนุญาตให้พบทนายได้เพียงวันพุธวันเดียว และพบแบบเยี่ยมญาติคือต้องยื่นหางกันชานาคองตะโกนคุยกัน และมีเจาหน้าที่มากคอยฟังเรื่องทีคุยกันควย นอกจากนี้ทางกรมราชทัณฑ์ไม่ยอมให้นำเอกสารตัวอย่างการสู้ความในคดีที่คล้ายคลึงกันเข้ามาทนายในเรื่อนจำโดยอากฎ.ศ. 2479 มาตรา 58 ข้อ 128 ว่า เอกสารดังกล่าวไม่มีระบุในสิ่งของที่อนุญาตนำเขา (สิ่งทีอนุญาตมีอาหารสค แปรงสีพื้น เสื้อผ้า)

เมื่อมีการประกาศใช้ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 25 โดยเปลี่ยนแปลงธรรมนูญของศาลทหารบางมาตราและระบุให้จำเลยที่ถูกกล่าวหากระทำความผิดบางข้อสามารถมีทนายแก้ต่างได้ในชั้นศาล อุปสรรคต่าง ๆ ที่ทางเรือนจำน่าจะอาจก็เริ่มลดลง หนายมาพบเราได้ตลอดเวลาและโอกาส และเขาพบแบบส่วนตัวในห้องทนาย ระยะแรกจะมีเจ้าหน้าที่มาบังคับพักการปรึกษาหารือของเราคอยคอมมาถูกทนายคัดค้านคอยชกกฎหมาย ทางเรือนจำจึงวางใจไป

ข่าวสาร

ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสังคมภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการบ้านการเมืองนั้น ทางเรือนจำถือเป็นสิ่งต้องห้ามถึงขนาดกำหนดเป็นกฎพิเศษที่เข้มงวดภายในเรือนจำ นสพ.รายวัน รายสัปดาห์ กลายเป็นเรื่องไกลตัวสำหรับทุกคนที่นี่ นอกจากวิทยุของเรือนจำแล้วจะไม่มีบริการข่าวสารจากอื่นเลย นอกจากการบริการเพลงที่ซากรุ่นในทางสร้างสรรค มีหน้าข่าวทางเจ้าหน้าที่ยังคอยโฆษณาชวนเชื่อเพื่อให้นักโทษชาวสยามบ้านเมืองเป็นผู้นับปวารณาที่ต่อชาติ และฝึกใฝ่ในลัทธิทรงกันขาม เพราะฉะนั้นนักโทษของการเป็นผู้รักชาติ สมควรจะไม่ฝึกไปและสนใจข่าวสารและควรต่อต้านผู้ที่สนใจข่าวสารนั้นด้วย การทำเช่นนี้ก็เพื่อให้นักโทษจับใจได้และคิดค้นการปกครองที่เต็มไปด้วยการรักชาติารวมของฝ่ายปกครองเรือนจำในระยะแรกที่ถูกรองจำเลย 5 เดือน เรือนจำพยายามอย่างเต็มที่ที่จะป้องกันไม่ให้เราได้รับข่าวสารของการเมืองภายนอก จนกระทั่งเราได้นำของสลับสิ่งต่างไปร้องเรียนต่อผู้พิพากษา ทานผู้พิพากษาจึงได้กล่าวตักเตือนให้เรือนจำบริการทนายทนายแล้วนักโทษ ทั้งนี้ขอชี้เป็นผู้นับรับจะจัดการ

จากนั้นมาทางผู้ปกครองเรือนจำก็อ้างว่าต้องปรับปรุงซ่อมแซมอุปกรณ์เกี่ยวกับเครื่องเสียงก่อน จากนั้นเป็นเดือน แล้วเรื่องก็หายไปเป็นคลื่นกระทบฝั่ง เมื่อเรามีจดหมายขอทราบผลก็ไม่มีคำตอบจากทางเรือนจำ อยู่น ๆ ก็มีเสียงถายทอดข่าวจากวิทยุคลื่นสั้นทั่วไปทั้ง 4 แคน เสียงก็จืดจางจนประสาหมากกว่าจะจับความจากข่าวใด ๆ ก็ไม่ค่อยเปิดบางความความพอใจของเรา หน้าที่ บางครั้งเปิดรายการก่อนเวลาข่าวพอถึงข่าวก็หวั่นเสียงลงจนจับความไม่ได้ บางครั้งก็เปิดเป็นภาษามาเลเซีย หรือภาษาทางคาบอื่น ๆ เป็นเช่นนี้อยู่ประมาณสองเดือน ไม่มีอะไรจะเปิดให้ฟังอีก

ต่อมาทางเจ้าหน้าที่มาบอกว่าวิทยุเสียต้องซ่อมนาน ขอให้นักโทษไปฟังข่าวจากวิทยุในห้องพักของเขาแทน จนกระทั่งก่อนหน้าการปฏิบัติ 20 ตุลาคม หนึ่งวัน เจ้าหน้าที่บอกว่าวิทยุเขาเสียฟังไม่ได้ หลังจากนั้นอีกหนึ่งอาทิตย์เราจึงได้กลับไปฟังข่าวอีก เมื่อเราไต่ถามมาทางเรือนจำบางชาวอนุญาตให้เพื่อน ๆ นักโทษของเราไปได้อ่านนสพ.รายวัน รายสัปดาห์ได้ เราจึงทำหนังสือขออนุญาตไปทางผู้ปกครองเรือนจำขออ่านบาง ปรากฏว่าผู้ปกครองอนุญาตทันที ซึ่งเป็นระยะที่รมช.ต่างประเทศฝ่ายสิทธิมนุษยชนของสหรัฐจะมาเยือนไทย แต่ในทางปฏิบัติเราก็ไม่ได้อ่านนสพ.ครบตามต้องการ และทางเรือนจำเองก็ไม่ยอมให้ทางญาตินำมามากให้ โดยอ้างว่าทางเรือนจำสามารถบริการทนายแก้ต่างได้

การนำหนังสือเข้า

ระบบตรวจตราหนังสือเข้าของเรือนจำเข้มงวดมากโดยเฉพาะหนังสือที่เกี่ยวกับปัญหาสังคม การเมือง หรือหนังสือที่พูดถึงความเป็นจริงในสังคม หรือวิพากษ์วิจารณ์การเมืองทั้งนสพ.รายวันและรายสัปดาห์ จะเป็นของต้องห้ามในเรือนจำที่เกี่ยวข้อง หนังสือวิชาการบางเล่มที่มีวางขายในร้านหนังสือทั่วไป ก็ไม่สามารถนำเข้าไป คุณนั้นนอกจากจะหักซองจ่ารางวัลแล้ว ยังหักซองจ่าทางบัญชีอีกด้วย หนังสือที่ผ่านเข้ามาอยู่อย่างง่ายดายส่วนมากมักจะเป็นหนังสือที่เกี่ยวกับเซกส์ นวนิยายเพอฉันแบบรักหวานจ้อย หรือหนังสือที่เชิดชวีรกรรมของชนส่วนน้อย เกี่ยวกับความเชื่อและศาสนา คำร่ำการกุศล หรือนิตยสารรายสัปดาห์ที่มีแต่เรื่องหรูหราฟุ่มเฟือย แฟชั่น

หลังการปฏิบัติ 20 ตุลาคม 20 ได้รับการผ่อนผันลงเล็กน้อย หนังสือประเภทวิจารณ์บางเล่มนำเข้ามาได้ แต่ถ้าเล่มใดมีข้อความขบถเกี่ยวกับคดี 6 ตุลา จะถูกตีเรื่องนั้นออกก่อนจึงส่งเข้ามาให้นักโทษได้อ่าน

การเข้าเยี่ยมและส่งจดหมาย

ระยะแรกทางเรือนจำเข้มงวดมากในเรื่องการเขียนจดหมาย คุรจเนื้อหาและจำกัดเนื้อหา จำนวนหน้ากระดาษ เวลาเยี่ยมกำหนดไว้ทุกเช้าวันพุธเวลา 10.00 น. เจ้าหน้าที่พิเศษหัวหน้ามาลาให้เวลาเยี่ยมคราวละ 10 นาที ในการพูดคุยกับญาติที่คอยฟังแต่เรื่องส่วนตัว เช่นสบายดีหรือ ใครท้อใครสบายดีหรือ ใครแต่งงาน ใครตาย ใครออกลูก หากออกนอกเรื่องมาพูดถึงคดีของเราเป็นอย่างใดหรือพูดถึงเรื่องการเมืองภายนอก จะถูกเรียกกลับเข้าห้องซึ่งทันที และบอกกับญาติ ๆ ว่าหมดเวลาเยี่ยม บางวันเจ้าหน้าที่ก็สอคเข้ามาพูดคุยเช่นเดียวกันอยู่ในโลกนี้(คุก)ไม่ควรสนใจโลกภายนอก จะทำให้ใจไม่สงบและชู้ใหญ่ญาติเราฟังเสมอว่านักโทษในเรือนจำไม่ชอบเรา ไม่นานจะถูกห้ามรายเมื่อใด เพื่อให้ญาติเราไม่สบายใจ

การเขียนจดหมายทางเรือนจำก็กำหนดให้เพียง 1 หน้ากระดาษ บ่อยครั้งที่ข้อความในจดหมายของเราบางตอนถูกขีดฆ่าหรือบางครั้งไม่อนุญาตให้ผ่าน เพราะมีความวิพากษ์วิจารณ์การเมืองหรือบางทีก็พูดถึงสภาพความเป็นจริงในเรือนจำส่งจดหมายออกได้สัปดาห์ละ 1 ฉบับ นอกจากนั้นเรายังถูกตรวจตราของที่ญาตินำมาฝากอย่างเข้มงวด มีหลายอย่างที่ไมผ่าน

เช่น ชมแจพวกมีไส้ น้ำตาลทราย ชมมิ่ง น้ำปลา น้ำส้ม ข้าวเหนียว ฯลฯ โดยข้ออ้างว่าอาจมีสิ่งเสียดังเจือปนเข้ามา เรารอคอยใจไม่ว่างที่เรือนจำเองเท่านั้น ญาติเราจะนำยาเสียดังมาเพื่ออะไร และเราก็ถูกขังแยกจากคนอื่น ๆ

หลายเดือนต่อมาเกิดความขัดแย้งภายในระหว่างเจ้าหน้าที่เรือนจำเอง ผู้คุมเปลี่ยนเป็นคนใหม่ เราได้รับข้อตกลงใหม่สำหรับการเยี่ยมคือให้ขยายเวลาออกไปอีกเป็น 1 ชั่วโมง แต่ผลในทางปฏิบัติเราก็มักจะไม่ได้เยี่ยมไม่ถึงชั่วโมง เพราะเจ้าหน้าที่ที่ส่าย ของปากก็สามารถนำเข้ามาได้เกือบทุกชนิด การพูดคุยในระหว่างเยี่ยมสามารถพูดคุยอะไรกันก็ได้กว้างขวางขึ้น สำหรับญาติที่มาเยี่ยมจะมีคนก็ได้ ซึ่งแยกก่อนญาติมาเยี่ยมได้เพียง 4 คน

การออกจกหมายก็ได้รับการผ่อนผันให้ออกจกหมายได้ตามความจำเป็น ก็จับไว้ที่ในหนึ่งสัปดาห์ เนื้อหาก็กว้างขวางขึ้นกว่าเก่า ไม่มีการตรวจหรือซักหาข้อความบางตอนในจดหมายออก แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในขอบเขตที่เขากำหนดให้

อาหารและระบบน้ำ

ในระยะแรก ๆ อาหารมีคุณภาพต่ำมาก ข้าวแคงมีกรวดและทรายปนมาก กับข้าวที่นั้นแทบจะไม่สามารถยังชีพเช่นผักเน่า คุ้มครองกันจนกินไม่ออก เนื้อมีแต่พวกพืชผัก ปลาเน่า (งบประมาณที่กรมราชทัณฑ์จ่ายให้นักโทษวันละ 8 บาทต่อคน) การประกอบอาหารและภาชนะที่ใช้ไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น ไข่ถึงน้ำมันโซลาคัดครั้งมาใส่อาหาร อาหารจึงมีกลิ่นน้ำมัน ปนสนิม

เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการสร้างคุกของกระทรวงมหาดไทย ทางเรือนจำจึงเริ่มปรับปรุงอาหาร ตลอดจนดูแลการประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะขึ้น มีการซื้อภาชนะใส่อาหารใหม่ ทั้งหมดนี้เริ่มดำเนินการภายหลังที่นายชานินทร์ ภริยวิเชียร เดินทางมาสู่เรือนจำและกล่าวคำทรมานไว้หลายอย่าง

คุณภาพอาหารที่ขึ้นตามลำดับ ข้าวแคงไม่ค่อยมีกรวดเหมือนก่อน น้ำแคงใส ดักคัสขึ้น และในบางมื้อก็มีหมึกให้บ้าง ส่วนใหญ่ปริมาณของอาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักโทษในแต่ละมื้อ ชาวที่หุงบางที่ก็ใหม่จนแข็ง บางมื้อก็กินจนกินไม่ได้นักโทษส่วนใหญ่จึงตกอยู่ในสภาพท้อแท้ท้อถอย โดยเฉพาะรายที่ไม่มีญาติเอาอาหารมาให้และไม่มีเงิน จากสภาพนี้เองกลุ่มมาลายโคฉวยโอกาสทำการค้ำกำไรจากนักโทษ ค้ายกรูไปเพิ่มซื้อของและอาหารจากร้านค้าส่งเคราะห์หิวเงินสด แล่นำมาขายในรูปแบบเงินเชื่อรูปค้ำกำไร 100% เช่นนมกระป๋องซื้อมา 5 บาท ขายเงินเชื่อในราคา 10 บาท นักโทษที่มีเงินฝากในบัญชี เงินฝากที่ไม่ค่อยแน่นอนก็ไม่สามารถเบิกคูปองมาซื้ออาหารได้ทัน จึงต้องหันไปพึ่งพวกค้ำกำไร และรอจนกว่าญาติจะนำเงินมาให้แล้วนำไปเข้าบัญชีเงินฝากของพวกค้ำกำไร ถูกรายได้ไม่สามารถใช้หนี้ได้ตามกำหนดเวลา ก็มีวิธีขงหนีแบบคุกคือถึงกับขอมเอาของหารอดก็มี พวกมาลาโยก็ลิสต์เหล่านี้เข้ามาอาศัยถูกเป็นที่พักชั่วคราวและมาทำมาหากินบนความทุกข์ยากและหยากนาคาของนักโทษด้วยกัน พอถึงกำหนดออก แต่ละคนก็จะชวนเอาเงินออกไปเป็นหมื่น เสพสุขและเสเพลออกไป เงินหมกก็กลับเข้ามาใหม่ เป็นอยงนี้มาตลอด ราคาคงเรือนจำก็มีเพียงวันเดียว ราคายาตามปกติก็แพงกว่าท้องตลาดอยู่แล้ว

ปัญหาเกี่ยวกับระบบน้ำนั้น ระยะแรกขาดแคลนน้ำอย่างหนัก โดยเฉพาะคน 1 2 3 จะมีน้ำใช้เฉพาะคน 4 และที่โรงครัวเท่านั้น เพราะทั้งสองแห่งอยู่ใกล้เครื่องปั้มน้ำ นักโทษจึงมักจะเป็นโรคผิวหนัง เป็นเหา ตัวสูกปรุก ความเป็นอย่างใจขาดสุขลักษณะ บางครั้งมีการตรวจภายใน เพื่อหาว่าเสียดังที่ความนักโทษอาจขูดขูดเข้ามา ทำไปอย่างไม่ถูกหลักอนามัย จึงทำให้นักโทษบางคนติดเชื้ทางของคลอด ผู้ตรวจก็เป็นเพียงนักโทษด้วยกันที่มีความรู้ความพยามาลเพียงเล็กน้อย มีความมักง่ายและเห็นแก่ตัว หลังการตรวจแล้วนักโทษหลายคนจะมีอาการกรกขาวอย่างรุนแรง บางรายมีหนองไหล หึ่ง ๆ ที่ไม่เคยมีประวัติการติดเชื้มาก่อน บางรายถึงกับเป็นไขรุนแรง ยิ่งอยู่ในสภาพที่ขาดน้ำแล้วการติดเชื้ก็ยิ่งรุนแรง เพราะไม่มีน้ำทำความสะอาด บางคนรอกพบไปไคเพราะมี"เงิน" แค็ก็น้อยราย

ต่อมาทางเรือนจำได้เริ่มปรับปรุงระบบน้ำ เพราะกลัวเสียชื่อเสียง นักโทษจึงมีน้ำใช้กันทั่วทุก ๆ แคน ผลประโยชน์ที่ทางเรือนจำได้รับด้วยก็คือหน่วยงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ส่วนใหญ่ส่ง เลื่อนเข้าเข้ามาซึ้ที่เรือนจำเป็นประจำและจำนวนมาก

สุขภาพและพลาณามัย

ทาง เรือนจำมีแพทย์จากโรงพยาบาลกลาง เรือนจำคลองเปรมมาตรวจรักษาคนไข้สัปดาห์ละครั้ง ยาส่วนใหญ่ที่ให้เป็นยาเม็ดสีชมพู นอกเหนือจากนั้นนักโทษของซื้อเอง นักโทษที่ไม่มีเงินก็คองอมโรคคองไปจนกว่าจะควาย ในรายที่เป็นหนักเช่นมะเร็ง ปากมกลุทหรือมะเร็งรังไข่ เป็นต้น อาจจะมีชีวิตคองอยงอนาใจในเรือนจำ เพราะความคาสาของระบบงานกรมราชทัณฑ์

ในวันธรรมดาจะไม่ม้แพทย์ประจำมา การเดินทางไปโรงพยาบาลเพื่อขอยามีคสีชมพู ได้ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่พอใจและอารมณ์ขุ่นมัว จึงถูกพทกระทบกระเทียบ มีการลงโทษขบป่วยที่มาจากเพียง 5 หรือ 10 นาทีขบเสมอ สุขภาพพลาณามัยของนักโทษเอง ไม่ค่อยสนใจออกกำลังกายเพราะคองหางานหนักหึ่งวันขบอยู่แล้ว เครื่องกีฬาอยู่กับเจ้าหน้าที่ทั้งหมด ผู้ที่ไคเล่นกีฬาจึงเป็นเจ้าหน้าที่และพวกมาลาโยเพียงไม่กี่คน นักโทษส่วนใหญ่ไคแค็ก็นคนค

การทอนรับผู้มาเยือน

ปกติเรือนจำแห่งนี้ เป็นเรือนจำตัวอย่างของประเทศที่เคียว หน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนมักสนใจมาทัศนศึกษาบ่อยๆ การมาเยือนแต่ละครั้ง โครงสร้างอาคารเรือนจำทอนอย่างทั่วหน้าให้แก่ นักโทษของหน่วยงานหนักกว่าปกติของปลีกเวลามาหาความสะอาดที่พิถีพิถัน กลายเป็นคนไม่มีชีวิตจิตใจ เป็นตุ๊กตาชิ้นหนึ่งที่พอจะไรไม่ได้ นอกจากทำงานและยิ้ม ทุกคนถูกห้ามไม่ให้ใช้ส้วมที่ติดตั้งอย่างสะอาดเพื่อโชว์แขก ทุกสิ่งทุกอย่างกลายเป็นการเดินชมรมชาติ

การปกครอง

คำว่า "ประชาธิปไตย" ไม่เคยมีใช้ในเรือนจำ การทำงานระดับเจ้าหน้าที่เองก็เป็นแบบรวมอำนาจไว้เพียงผู้เดียว จึงทำให้การทำงานสาขา ทางหน่วยงานระดับล่างก็ขาดความเชื่อมั่นที่จะสร้างผลงาน เพราะต้องรอความเห็นจากคนคนเดียว การปกครองที่มีจุดมุ่งหมายจะให้ให้นักโทษกลับตัวกลับใจเป็นคนดีนั้น วิธีการก็คือให้อยู่อย่างสัปดาห์ และลงโทษอย่างรุนแรง เมื่อนักโทษทำความผิด การลงโทษก็มีหลายวิธี เช่นตีด้วยกระบองสั้น ท้าควายไม่ชนากเสนาศนัยกกลาง 1 นิ้ว ยาวประมาณ 1 เมตร หรือใช้กระบองสั้นชนากเท่ากันยาวประมาณครึ่งเมตร ภายในหลอดควายเหล็กหนา 3 นิ้ว ที่ลงกลางหลังของนักโทษทั้งแคกริ่งโหดถึงสองโหด หรือมากกว่านั้น การขังบน ห้องขอย หมายถึงห้องขังเดี่ยวทึบ ขนาดกว้างยาว 1.5 เมตร ยุงชุมมาก หนูแมลงสาบ เรือค การขังมีกำหนด 7 วัน ถึง 3 เดือน แล้วแต่ความผิดและความพึงพอใจ อนุญาตให้ส่งมาอ่านข่าวที่อาศัยอยู่ได้ครั้ง โศกอินอาหารเพียงเล็กน้อย ห้ามเยี่ยมญาติและออกจุกหมาย การลงโทษแบบ เวียนเทียน จะใช้ตีควายไม้หรือซ้อมักได้ โดยให้เจ้าหน้าที่ทั้งหมดในวันนั้นลงโทษผู้กระทำผิด หรือใช้มาลัยซ้อมักได้ก็ตามโอกาส

นอกจากวิธีดังกล่าวแล้วยังมีวิธีลงโทษอีกนานาชนิด แล้วแต่เจ้าหน้าที่จะถนัด เช่นให้นักโทษกินกัมพูหรือเอากันบูหรี่ 5-10 ก้อนกินกันกินน้ำ ให้นักโทษคลานไปตามถนน ยืนตากแดดเป็นชั่วโมง มักตีกับเสาแขวนป้ายแม่ประจานรอบคอก เขกพื้น ในปัจจุบัน ห้องขอย หรือห้องขังเดี่ยวได้ถูกแปลงมาเป็นห้องนอนนักโทษทั่วไป เพื่อแก้ปัญหาความแออัดในคุก และเพราะเรือนจำได้รับการกล่าวขวัญถึงในแง่ความทารุณจากนักโทษที่พ้นโทษไปแล้ว ประกอบกับมีคนภายนอกให้ความสนใจมากขึ้น

เจ้าหน้าที่ชั้นต้นอยู่ในเรือนจำส่วนใหญ่ไม่ใช่บุคคลที่มีจิตใจโหดเหี้ยม แต่เนื่องจากถูกผลักดันโดยระบบคุก ทำให้หลายคนตกอยู่ในสภาพที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ฐานะเจ้าหน้าที่ที่ค่อนข้างเหนื่อยหิวที่ใดจะละเมิดมิได้ นักโทษทอนให้ความยำเกรงแม่จะถูกเจ้าหน้าที่บางคนเอาเป็นทีรอรับอารมณ์ที่ตนถูกกดขี่มาจากสังคมภายนอกหรือภายในคุก นักโทษทอนทอนมารับความชื่นชมความเจ็บปวดไปอย่างเฉย ๆ มีนักโทษเพียงกลุ่มเดียวคืออิทธิพลที่พวกมาลาย และพวกนี้ยอมทอนให้เจ้าหน้าที่บางคนเท่านั้น นโยบายที่จะควบคุมพวกมาจึงต้องเปลี่ยนแปลงระมัดระวัง เพราะทอนพยายามให้คนเหล่านี้ซื้อสตัยจิง รักภักดีต่อเจ้าหน้าที่จริง ๆ พวกมาลายจึงขยายบทบาทให้รับหน้าที่เป็นทอนเป็นตัวแทนเจ้าหน้าที่ และได้รับการยกย่องให้เป็นพวก "รุ่นใหญ่" ในคุก และโหดโหดพวกนักโทษคนอื่น ๆ โคตามใจ จึงทำให้พวกมาลายพึงพอใจจนทอนมาทอนรับใช้เจ้าหน้าที่ควายความซื้อสตัย

การทำงาน

นักโทษจะถูกเกณฑ์ให้ทำงานในโรงงานต่าง ๆ ตั้งแต่เวลา 9.00 น. พักหนึ่งชั่วโมงแล้วเข้าทำงานจนกระทั่ง 15.00 น. ทุกวัน หลังเลิกงานแล้ว ทางคนคางต้องรีบไปอาบน้ำเพื่อไปกินอาหาร ในตอนค่ำก็ต้องกลับไปทำงานในโรงงานอีกจนถึง 20.00 น. ถ้าเป็นช่วงที่มีงานมากของต่าง ๆ กันไม่มีวันหยุดเลย เวลาพักนอน มันเหิงแทบไม่มีเลย

เจ้าหน้าที่จะเป็นคนคุมหัวหน้างานอีกทอดหนึ่ง หัวหน้างานคือนักโทษที่เลือกแล้วว่าไว้วางใจได้ และทำงานจริงจัง มีความสามารถบังคับและกระตุ้นแรงจูงใจของใครก็ได้ เจ้าหน้าที่จึงแทบไม่ทำอะไรเลย คอยรับรายงานจากหัวหน้างานและสั่งงานตรวจตราผลงาน ส่วนใหญ่มักจะนั่งจับกลุ่มคุยกันอย่างสนุกสนาน ถึงเวลาอาหารก็มีนักโทษยกเอามาให้เสร็จ กินอิ่มแล้วก็มีคนเก็บไปล้าง เวลาจะทำอะไรมักมีบริวารหอมล้อมคอยรับใช้แม่กระเป่าถือถือไม้ทองถือเอง

การควบคุมโรงงาน งานสวน งานก่อสร้างซ่อมแซมอื่น ๆ เจ้าหน้าที่จะนั่งคุมงานอยู่ที่เก้าอี้ตัวโปรดและร่วมคอยบังคับ มีให้วิทยากรอ่านอย่างนักโทษ งานประเภทพิมพ์ดีด ตีคอก จักเอกสาร เขียนหนังสือ ฯลฯ งานเหล่านี้ถือว่าทำงานหนักที่สุดแล้วสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ทำงานรับใช้ประชาชน ซึ่งก็มักมีเสียงบ่นเสมอว่า งานหนัก เหนื่อยสายตัวแทบขาด ส่วนนักโทษก็ทอนทำงานหนักไปเหมือนคนทอนทอน คานอด เป็นไป ท้าตามเจ้านายสั่ง ถ้าใครรู้จักจิงรักภักดี ทำงานแบบถวายชีวิต ก็ต้องถูกเวทินักโทษอย่างนี้จะได้รับการสรรเสริญ และถูกยกเอามาเป็นตัวอย่าง โทคนอื่น ๆ เอาเป็นแบบอย่าง

นักโทษมีหน้าที่ทำงาน เงินและผลประโยชน์ หรือความดีความชอบเป็นของเจ้าหน้าที่ แรงงานจากนักโทษที่หนึ่ง ๆ ทำรายได้ให้แก่กรมราชทัณฑ์เป็นจำนวนหลายล้านบาท แต่ความเป็นอยู่ของนักโทษไม่มีอะไรดีขึ้น นอกจากการชู้ตึกแรงงาน

ทุกสิ่งทุกอย่างที่เล่ามานี้คงยังคาเนินต่อไป ทราบใดที่คุกแห่งนี้ยังเป็นโลกมืดสำหรับคนภายนอก ทราบใดที่ข้อเท็จจริงยังไม่อาจนำมาเปิดเผยได้แก่แก่ ทราบใดที่สังคมยังเต็มไปด้วยการรักชู้ตึกและเอารักเอาเปรียบ คนกลุ่มน้อยยังคงอาศัยถูกเป็นทอนมาหาเงินบนหยาดเหงื่อของนักโทษ กระทำทารุณทอนนักโทษที่ไม่มีทางต่อสู้

รายชื่อกลุ่มคนไทยในต่างประเทศ ที่ทำนุบำรุงจะติดต่อเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับประเทศไทยได้โดยตรง หรือหากท่านมีกลุ่มที่เพิ่งขึ้นเพื่อบริการทนายชาวยุโรป ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศไทย และประสงค์จะเผยแพร่ในหน้า พจนานุกรม กรุณาส่งมาให้เราด้วย

		JAPAN
		Action Committee for Thai Political Prisoners, c/o Jishu Koza, 1-37-9 Hakusan, Bunkyo-ku, Tokyo.
BRITAIN	AUSTRALIA	Ad Hoc Committee for Thai Solidarity Campaign, c/o Baptist Hall 3F, 2-350 Nishiokubo, Shinjuku-ku, Tokyo.
Ad Hoc Group For Democracy in Thailand 6 Endsleigh Street LONDON WC1	Sixth of October Thai United Front for Democracy, PO Box 1049 J, Melbourne, Victoria 3056.	
DENMARK	Friends of the Thai People in Australia, 23 Smith St., Fitzroy, Victoria 3056.	
Thai Committee in Denmark, c/o Mellefolkeligt Samvirke, Hejrevej 38, DK-2400, Copenhagen NV.		สิ่งพิมพ์ข่าวสารและข้อมูลเกี่ยวกับประเทศไทยที่มีเผยแพร่ในต่างประเทศ
FRANCE	CANADA	
Comité de Solidarité avec le Peuple Thai, c/o Luc Thibeaut, 9 rue du Dauphine, 93600 Aulnay-sous-bois.	Committee for Human Rights in Thailand, PO Box 7264, Ottawa, Ontario K1L 8E3.	สำนักข่าวประชาชนตุลาคม สปก. TOPNA c/o Piet Van Dongen Prins Hendrikstr 55 Eindhoven HOLLAND
	U.S.A.	
HOLLAND	Union of Democratic Thais, PO Box 17808, Los Angeles, California 90017.	ชาวไทย Information Service of Thailand, 28 Princes Gate, London SW7 1QP, England.
Thai October Peoples' News Agency, c/o Piet Van Dongen Prins Hendrikstr 55 Eindhoven	Union of Democratic Thais, PO Box 6914, Jersey City, NJ 07306.	ไทยสามัคคี PO Box 6914, Jersey City, NJ 07306, USA.
SWEDEN	Thai Anti-Dictatorship Front, Longbeach, California.	Thai Information Bulletin, c/o Luc Thibeaut, 9 rue du Dauphine, 93600 Aulnay-sous-bois, France.
Thai Association in Scandinavia, Box 19-111, 10432 Stockholm 19.	Thai Information Centre, (North American Bureau) PO Box 56102, Los Angeles, California 90008.	สันติภาพ PO Box 2173, Los Angeles, California 90051, USA.
Thai Information Centre, (European Bureau) Box 4001, S.20311 Malmö.	Thai Project(American Friends Service Committee, SW Region), 980 N.Fair Oaks Avenue, Pasadena, California 91103.	พิราบขาว Thailändska Anti-Diktatoriska Fronten I Sverige, c/o Hagstrom Lars, Frilufsvagen 29, 12 TR, 172-40 Sundbyberg, Sweden.
Thailändska Anti-Diktatoriska Fronten I Sverige, c/o Hagstrom Lars, Frilufsvagen 29, 12 TR, 172-40 Sundbyberg.		
WEST GERMANY	HONG KONG	
Thailand Information und Solidaritäts Komitee, c/o Gerd Simon, Ansbacherstr. 5, D-8000 München 40.	Asian Students' Association, c/o 511 Nathan Rd., 1/f Po-loon.	

แบบสอบถาม

จดหมายข่าว

มิตรไทย

กองบรรณาธิการจดหมายข่าวมิตรไทย ขอความกรุณาท่านผู้อ่านช่วยตอบแบบสอบถามนี้ส่งกลับมายังกองบรรณาธิการด้วยการตอบแบบสอบถามท่านไม่จำเป็นต้องลงชื่อ เพียงแต่กาเครื่องหมายลงในช่องสี่เหลี่ยม ซึ่งท่านจะกาเครื่องหมายหนาซอที่ท่านต้องการตอบได้มากกว่า 1 ซอ และหากท่านสามารถแสดงความเห็นเพิ่มเติมได้ด้วย ก็จะเป็นประโยชน์สำหรับการปรับปรุงจดหมายข่าวมิตรไทย ในอนาคต

1. จดหมายข่าวมิตรไทย เคยประกาศไว้ว่า "พยายามที่จะเป็นสื่อกลางสำหรับการถ่ายทอดข่าวสารและทัศนะต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง" ท่านคิดว่าเท่าที่อ่านมิตรไทย มา โดยทั่ว ๆ ไป

ทำตามเป้าหมายได้พอสมควร

ไม่ทำตามเป้าหมาย เพราะ _____

ในการทำมิตรไทยต่อไป

ควรทำตามเป้าหมายต่อไป

ไม่ควรกำหนดเป้าหมายอย่างนี้ เพราะ _____

2. จดหมายข่าวมิตรไทย ได้พยายามเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์และความเห็นของฝ่ายต่าง ๆ ในรูปของ "ข่าว" และความเห็นหรือการวิเคราะห์ที่ละเอียดถี่ถ้วนในรูปของบทความ ในคอลัมน์ "ทัศนะมิตร" ท่านเห็นว่าโดยทั่ว ๆ ไป

ควรเพิ่มข่าวและลคทัศนะมิตร

ควรลดข่าวและเพิ่มทัศนะมิตร

ควรเสนอข่าวและทัศนะมิตรในสัดส่วนที่เคยทำมา

ความเห็นเพิ่มเติม _____

3. จดหมายข่าวมิตรไทย พยายามให้มีเนื้อหามาก ๆ จึงได้พิมพ์ตัวเล็ก บางครั้งอาจพิมพ์ไม่คอยซัก การจัดรูปเล่มแนบไปควยตัวหนังสือ และเราไม่สามารถเพิ่มจำนวนหน้าได้ ท่านคิดว่า

ยินดีใช้ความพยายามอ่านตัวพิมพ์เล็กและการจัดรูปเล่มอย่างเต็มที่ เพราะชอบให้มีเนื้อหามาก ๆ

อยากให้พิมพ์ตัวใหญ่ขึ้น ซักชั้น มีรูปประกอบ ฯลฯ เพื่อให้รูปเล่มน่าอ่านยิ่งขึ้น ถึงแม้จะทำให้เนื้อหาดกนอยลง

ความเห็นเพิ่มเติม _____

4. การเสนอข่าวในขณะนี้ทำแบบ"บันทึกเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้น" การที่เราออกหนังสือประมาณ 6 อาทิตย์ต่อ 1 ฉบับทำให้ชาวบางชาวลาซา ท่านคิดว่าเราควร

ทำข่าวแบบนี้ต่อไป

เลิกการบันทึกเหตุการณ์ เพราะ ทำให้ข่าวเก่า ๆ มากเกินไป

ทำให้ลงข่าวที่ซ้ำซ้อนกับสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ ที่ท่านติดตามอยู่แล้ว เราควร

เลิกหรือลดการอ้างที่มาของแหล่งข่าวที่ซ้ำซ้อน เช่น _____

แหล่งข่าวที่หายากและเราควรเน้นมากขึ้น เช่น _____

ความเห็นเพิ่มเติม _____

ชื่อบทความ	อ่าน	ไม่ได้อ่าน	จำไม่ได้ว่า อ่านหรือไม่	สมควร	ไม่สมควร	จำเนื้อหาไม่ได้
หนังสือพิมพ์ ท่านรู้จักเสรีภาพใหม่	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
จดหมายจากชนบท	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
การทวงประเทศไทย	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
ไม้ใกล้ฝั่ง	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
จดหมายจากลอนดอน	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
จดหมายจากฐานที่มั่น	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
สัมภาษณ์โกศล ศรีสังข์	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
ความสามัคคีในชาติ	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
จดหมายจากเมืองไทย	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
สัมภาษณ์มรว. ศึกฤทธิ ปราโมช	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
แนะนำกองทัพลดแตก	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
จดหมายจากเพื่อน	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
ความเห็นแย้ง เรื่องความสามัคคีในชาติ	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
องค์การนิรโทษกรรมสากล	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

ในการที่ท่านพิจารณาว่าทัศนะมิตรแต่ละเรื่อง "สมควร" หรือไม่นั้น ท่านพิจารณาจาก

- ความสนใจของท่านเอง
- ประโยชน์ที่ท่านคิดว่าจะให้แก่คนอื่น
- ทั้งสองอย่างเท่า ๆ กัน

ความเห็นเพิ่มเติม _____

10. ท่านได้อะไรจากการอ่านมิตรไทย ที่ท่านหาไม่ได้จากในหนังสืออื่น

- ไม่ได้ทำอะไร
- ข่าวและความคิดที่เผยแพร่ในเมืองไทยไม่ได้
- การรวบรวมข่าวจากแหล่งต่าง ๆ และความคิดเห็นหลายฝ่ายไว้ในเล่มเดียวกัน

ความเห็นเพิ่มเติม _____

11. ถ้าท่านเคยรับมิตรไทย เป็นประจำ แต่ไม่ยอมอ่านอีกกรุณาภาาเครื่องหมายในช่องนี้ เพราะ (กรุณาระบุ) _____

12. ตามปกติมิตรไทย แต่ละฉบับที่ท่านได้อ่าน มีผู้อ่านทั้งหมดกี่คน _____

13. ท่านอยากให้เราส่งมิตรไทย ไปให้เพื่อนของท่านที่ไหนอีกบ้าง กรุณาแจ้งชื่อ ที่อยู่ (ถ้ากรุณาส่งเงินมาเป็นค่าสมาชิกด้วยก็จะเป็นพระคุณยิ่ง) _____

14. ความเห็นทั่ว ๆ ไป _____

ถึงท่านผู้อ่าน

จดหมายข่าว มิตรไทย ที่พิมพ์ออกมา 14 ฉบับแล้ว ทางกองบรรณาธิการได้รับจดหมาย บทความ ทรรศนะต่าง ๆ จากท่านผู้อ่านอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลาเกือบ 2 ปี มีผู้อ่านบางท่านได้กรุณาบริจาคเงินช่วยเหลือเป็นค่าตีพิมพ์ ค่าไปรษณียากร และสมัครเป็นสมาชิกประจำ บางท่านยังได้บริจาคเงินแก่มูลนิธิมิตรไทย เป็นทางหากอีกด้วย

สำหรับท่านผู้อ่านที่ไม่ได้เป็นสมาชิก เพื่อเป็นการยืนยันว่าท่านยังต้องกรออ่านจดหมายข่าว มิตรไทย ต่อไป กรุณาดูฉันทวนสุดท้ายที่มีชื่อและที่อยู่ของท่านเองส่งกลับมายังกองบรรณาธิการ หากท่านไม่ยืนยันมา เราของคส่งหนังสือให้ท่าน เพื่อเป็นการประหยัดทรัพยากรอันจำกัดของเรา

ทางกองบรรณาธิการได้ทำ แบบสอบถาม ขึ้นเพื่อขอความกรุณาที่ท่านผู้อ่านทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิก ช่วยตอบส่งกลับคืนมายังกองบรรณาธิการด้วยจะชอบพระคุณยิ่ง

กองบรรณาธิการจดหมายข่าว มิตรไทย ต้องการ บทความ ทรรศนะ และจดหมายที่ชมจากผู้อ่านเสมอ

กองบรรณาธิการจดหมายข่าว มิตรไทย

จดหมายข่าว มิตรไทย เป็นของศูนย์เอกสารมูลนิธิมิตรไทย ความคิดเห็นใด ๆ ที่ตีพิมพ์ในจดหมายข่าว ไม่ใช่ความคิดเห็นของมูลนิธิมิตรไทย หากท่านประสงค์จะตีพิมพ์ข่าวกรุณาแจ้งให้ทางกองบรรณาธิการทราบด้วย

กองบรรณาธิการจดหมายข่าว มิตรไทย ต้องการ ข่าวสาร-บทความ ทรรศนะ และจดหมายที่ชมจากท่านผู้อ่านเสมอ ในการเขียนบทความหรือทรรศนะต่าง ๆ ท่านไม่จำเป็นต้องใส่ชื่อจริง หากเป็นจดหมายขอความกรุณาแจ้งชื่อจริงและที่อยู่มาด้วยเพื่อความสะดวกในการติดต่อ หากท่านไม่ประสงค์จะให้เรตีพิมพ์จดหมาย ก็ขอให้แจ้งมาด้วย

อัตราค่าสมาชิกจดหมายข่าว

มิตรไทย

ราคาฉบับละ 30 เพนซ์ บวกค่าไปรษณียากรตามราคาที่เราส่งมายังท่าน

CHEQUE หรือ POSTAL ORDER กรุณาสั่งจ่ายในนาม MITR THAI TRUST

IN CASE OF NON-DELIVERY PLEASE RETURN TO

MITR THAI TRUST

C/O CHAPTER HOUSE
GOREFIELD ROAD
LEVERINGTON
WISBECH
CAMBRIDGE PE3 5AS
ENGLAND

24 JAN 1979

